

Italija izgubila več nego 120,000 mož in 1,000 topov.

Avstro-nemške čete zavzele mesto Videm (Udine) na Laškem in prodirajo proti reki Taljment (Tagliamento), kjer se misli Cadorna postaviti v bran. Pričakovati je velikanske bitke.

Aliiranci napredujejo na zapadni fronti počasi, toda vztrajno.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.
Berlin, 29. okt. — Uspehi, pridobljeni vsled naglega napada po nemških in avstro-ogrskih divizijah pod generalom Otto von Belowom in vsled visokega ofenzivnega navdušenja čet, so povzročili polom cele italijanske soške fronte.

Poražena druga italijanska armada se umika proti reki Tagliamento. Tretja italijanska armada se je le malo časa upirala našemu napadu proti njenim postojankam od Vipave do morja in se naglo umika ob jadranski brežini. Severno od širokega odseka, ki je bil predrt, se italijanska fronta tudi vdalja prav do prelaza Ploekcena. Sovražne zadnje straže so se doslej zamudile, ustaviti viharo prodiranje armad centralnih vlasti.

Avstro-ogrške čete stoji pred Vidmom (Udine), dosežanjim velikim italijanskim glavnim stanom. Avstro-ogrške divizije so zavzele Kormin (Cormons) in se bližajo meji v obrežnem okrožju.

Vse ceste so pokrite z neredno umikajočimi se kolonami ter vozovi italijanske armade in italijanskega prebivalstva.

Število ujetnikov in množina vojnega plena neprestano naraščata. Silne nevihte in močno deževje so bile na ogromnem bojnem torišču dvanajste soške bitke.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Iz Rima.
Rim, 29. okt. — Vsa kretanja, zapovedana po generalnem štabu, se izvajajo popolnoma redno in čete, ki stojijo nasproti sovražniku, izvršujejo svojo dolžnost s tem, da zadržujejo njegovo prodiranje v ravnine.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Avstro-švicarska meja zaprta.
London, 29. okt. — Brzobjavka na Exchange Telegraph iz Rima pravi,

ITALIJANSKI VOJAK METAJOČ GRANATO (GRENADE).

Znamenita fotografija vojskovanja po italijanskih četah, ki odbijajo Avstrijce visoko v gorah. Kamera je po meči tega vojaka v zakopu prve linije trenutku, ko se je z roko, potegnjeno nazaj do skrajnosti, postavil v ravnotežje, pripravljen, da vrže svoje smrtonosno metalo v sovražnikov zakop.

kakor poročajo iz Berna, da je avstro-švicarska meja zopet zaprta in da Nemci naglo pošiljajo pomožnih čet do italijanske vojne fronte.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Cela laška linija zlomljena.

London, 29. okt. — Usoda Italije visi nocoj v ravnotežju. Berlin trdi, da je bila cela italijanska fronta raztresena, in da vse armade bežijo. Rim pravi, da so se branitelji obrnili proti vpadnikom.

Verjetno je, da sta oboji poročili prenavdušeni. Tukaj pričakujejo, da se bodo Italijani dalje umikali, dokler ne dospo do linije reke Tagliamento.

Uradno poročilo, izdano v Rimu danes, pravi, da "ustavljajo prodiranje". Poročilo pristavlja, da armade izpolnjujejo svojo dolžnost, in da se izvajajo vsa kretanja, zapovedana po generalnem štabu.

To je bil edini žarek v brzobjavkah, prejetih v Londonu danes, ker naznanja, da morala armad ni bila omajana po zadobljenih udarcih.

Berlin poroča veliko zmago.

Berlinska uradna poročila kažejo razteg zmage, pridobljene po centralnih oblastih. Avstro-Nemci stoji sedaj pred Vidmom, železniškim središčem, ki je bilo glavni stan italijanskih armad.

Cela italijanska linija na fronti ob Soči se je zrušila, pravi Berlin, in druga armada je v polnem umikanju proti reki Tagliamento. Po tem poročilu je bilo umikanje nereden beg, kajti cesto so bile napolnjene z izbeganimi množicami vojakov in oivlistov. Severno od tega predrtja je slabost italijanskih armad oividna prav do Ploekcenskega prelaza.

Italijanska tretja armada je bila poražena. Začasno se je postavila v bran na odseku med Vipavo in Jadranskim morjem, ali bila je premagana in se zdaj umika ob brežini, tesno zasledovana po sovražniku. Kormin so zavzeli Avstrijci.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Rabijo nov strupen plin.
Nemško topništvo je bilo zbrano ob fronti kakih dvajsetih milj, kakor pravijo poročevalci nemških časopisov. Njegovi silnosti ni bilo enake doslej od italijanskih linij. Ne samo to, marveč Nemci so tudi spuščali iz tisočerih shran neke vrste strupen plin, popolnoma nov Italijanom in ki ga italijanske krunice proti plinu niso primerno precejale.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Italija sklicuje reserve.
Rim, 31. okt. — Italijanski vojni urad je sklical k zastavam vse razrede od 1874 do 1899. To pomeni vse može med 18. in 43. letom starosti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

120,000 Lahov ujetih.
Berlin, 31. okt., prek Londona. — Število Italijanov, ujetih po avstro-nemških armadah, je naraslo na več nego 120,000, pravi uradno naznanilo, izdano nocoj. Naznanilo pristavlja, da

1917, as required by the act of October 6, 1917.

Videm zavzet.
London, 30. okt. — Po osvojitvi Vidma (Udine), glavnega opirališča italijanskih armad, so se nemške in avstro-ogrške čete bojevale danes ob zgornjem vodovju reke Taljment (Tagliamento).

Izsilile so si pot skozi prelaze Karnskih planin, kakor poroča berlinski vojni urad, in so bile na Beneškem. Od bitke ob izvirkih reke Taljment je zelo odvisno, kako daleč mora general Cadorna umekniti svoje čete, preden poskusi, postaviti se odločno v bran.

Konjica ovira Nemce.
Italijanski vojni urad priznava, da se umikanje nadaljuje. Uradno naznanilo pravi:

"Med včerajšnjim dnevom se je nadaljevalo umikanje naših čet v njih nove postojanke. Razdejane mostov čez Sočo, izvršeno po naših četah, in uspešno delovanje naših krijočih enot sta zadržali prodiranje sovražnika.

"Naša konjica je v stiku s sovražnimi prednjimi stražami."
Nemškega vojnega urada naznanilo o izidih prodiranja šestega dne pravi, da bitka se besni sredi strašnih nalivov.

Prodrla na Beneškem.
Nemško naznanilo pravi: "Videm so zavzele združene čete štirinajste armade. Prejšnji sedež pristevstva italijanske glavne armade je prisel torej v naše roke štiri dan uspešnega prodiranja.

"Nebrizne za stavljene jim zahteve, pritiskajo naše divizije nepremagljivo naprej v planjavo proti teku reke Taljment. Umikanje poražene sovražne armade ovirajo malokateri prehodni čez reko, ki je zelo narasla vsled nalivov.

"Naše čete, prodirajoč iz prelazov Karnskih planin, so se razgrnile po benečanski zemlji ob vsej fronti in pritiskajo naprej proti gornjemu teku Taljmenta."

General Cadorna se bode postavil v bran, kakor je pričakovati, ob liniji Taljmenta. Dokler ne dospo do te linije, ne pričakuje London drugega, nego novice o velikih nemških uspehih.

Težki britanski topovi rešeni.
Tu domnevajo predvsem, da bo, če je bila soška fronta popolnoma razdružena, izredno težka stvar, zadržati nemško prodiranje toliko časa, da se pripravijo linija ob Taljmentu za strašanski udarec, ki ga bo gotovo morala prestati ta fronta. Preden pa bo doseženo "zadnje stajališče", je verjetno, da bodo občutili učinek močnega odpora aliirancev.

Mnogo utehe je doneslo poročilo, da je bila britanska težka artiljerija, poslana maja meseca na pomoč Italiji, umaknjena na varno.

Po najboljših obvestilih iz italijanskih in švicarskih virov, je število Mackensenihih vpadajočih vojakov okoli 500,000. Skoro vse te čete — gotovo vse nemške — so bile pritegnjene od ruske meje. Tako tudi večina tisočerih topov, s katerimi so Tevtoni takorekoč razpallili svoj pot naprej.

Rabijo nov strupen plin.
Nemško topništvo je bilo zbrano ob fronti kakih dvajsetih milj, kakor pravijo poročevalci nemških časopisov. Njegovi silnosti ni bilo enake doslej od italijanskih linij. Ne samo to, marveč Nemci so tudi spuščali iz tisočerih shran neke vrste strupen plin, popolnoma nov Italijanom in ki ga italijanske krunice proti plinu niso primerno precejale.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Italija sklicuje reserve.
Rim, 31. okt. — Italijanski vojni urad je sklical k zastavam vse razrede od 1874 do 1899. To pomeni vse može med 18. in 43. letom starosti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

120,000 Lahov ujetih.
Berlin, 31. okt., prek Londona. — Število Italijanov, ujetih po avstro-nemških armadah, je naraslo na več nego 120,000, pravi uradno naznanilo, izdano nocoj. Naznanilo pristavlja, da

je bilo tudi nad 1,000 topov uplenjenih. "V Italiji so bili uspešni spopadi na ravnini ob Taljmentu," pravi naznanilo. "Število italijanskih ujetnikov je naraslo nad 120,000. Število uplenjenih topov je nad 1,000."

Prejšnje poročilo, govoreč o napredovanju kampanje, se je glasilo: "Kretanja čet štirinajste in soške armade, ki prodirata izmed Karnskih planin, se vršijo v soglasju z namerami vodstva."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Rim priznava umikanje.
Rim, 31. okt. — Današnje službeno naznanilo vojnega urada pravi: "Med včerajšnjim dnevom so se vršili razni spopadi na gričevju St. Daniele dei Fruili, ob Ledronskem kanalu, pri Pasian Schiavonesco in pri Pozzuolo dei Fruili.

"Hrabro vedenje naših krijočih enot in konjstva je omogočilo drugim četam, nadaljevati kretanja proti postojankam na novi liniji."
(Mesto St. Daniele dei Fruili je približno dvajset in pol milje severozapadno od Vidma in le pičle štiri milje vzhodno od reke Taljment, ob kateri se mislijo Lah postaviti v bran.)

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Makedonska fronta.
Pariz, 29. okt. — Sovražno topništvo je bilo zmerno delavno ob vsej fronti, ali bojevanje je bilo živahnije severozapadno od Bitolja. Dne 28. t. m. je bila topniška delavnost prav resna v okolišju Vardarja in Bitolja, kjer smo obstreljevali sovražne baterije. Patrolni spopadi so se pripetili ob dolenji Strumi in v ovinku Črne reke.

Stric Sam pripravlja veliko novo armado.

Ogromne priprave za premagano Nemčije bodo odgovor Združenih Držav na nemške zmage.

ALIIRANCI SE POSVETUJEJO.

Važna konferenca bo v Parizu kmalu. Hoover proti navijanju cen.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Hoover proti dobičkarjem.
Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Stric Sam pripravlja veliko novo armado.

Ogromne priprave za premagano Nemčije bodo odgovor Združenih Držav na nemške zmage.

ALIIRANCI SE POSVETUJEJO.

Važna konferenca bo v Parizu kmalu. Hoover proti navijanju cen.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Hoover proti dobičkarjem.
Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

Washington, D. C., 29. okt. — Živilski upravitelj Hoover je naznanil nocoj odločen korak v dokončanje nezmernih cen za živila. Dobičkarskim trgovcem na drobno je zaprl vire njih zalog.

na 19 in povišanje največje naborne starosti morebiti na 35 let.

Zdravniška preiskava drugega pomnoška 687,000 nabornih registrirancev, ki se ima začeti v decembru z namenom, da se odpošljejo v večbalna taborišča zgodaj spomladi.

Razgrnitev tretjega posojila za svobodo, prejkone za \$3,000,000,000, prihodnjega februarja.

Znatna povsoba v vojni obdačbi, zlasti na trgovske dobičke.

Zakonodajstvo za omogočenje omejitve izdelovanja nebitvenega blaga in za osredotočenje delavske moči v deželi pri izdelovanju ladij in streliva.

Porazi, ki so jih utrpeli italijanske armade kmalu po vojaškem polomu ruskem, so vladi postavili pred oči, da mora ameriška vlada zasledovati odločnejšo politiko.

Vse upanje na zgodnji mir je splavalo po vodi. Tisti vladni uradniki, ki so mislili, da kvas nezadovoljstva deluje v Nemčiji in da pruska avtokracija ne bo mogla več dolgo vzdržati naraščajočega viharja notranje razprtje, sedaj priznavajo, da so se njih nade razblinile pred uspešnim nemškim pogonom v Italijo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on November 1, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Priprave za dolgo vojno.
Washington, D. C., 31. okt. — Dočim bo predsednik Wilson v prihodnjem mesecu izdeloval podrobnosti svojega programa priprave za dolgo vojno, da jih predloži kongresu v decembru, je pričakovati, da bo bližnja konferenca aliirancev v Parizu osnovala izdatnejši načrt za sodelovanje v vojni proti Nemčiji.

Washington, D. C., 31. okt. — Dočim bo predsednik Wilson v prihodnjem mesecu izdeloval podrobnosti svojega programa priprave za dolgo vojno, da jih predloži kongresu v decembru, je pričakovati, da bo bližnja konferenca aliirancev v Parizu osnovala izdatnejši načrt za sodelovanje v vojni proti Nemčiji.

Washington, D. C., 31. okt. — Dočim bo predsednik Wilson v prihodnjem mesecu izdeloval podrobnosti svojega programa priprave za dolgo vojno, da jih predloži kongresu v decembru, je pričakovati, da bo bližnja konferenca aliirancev v Parizu osnovala izdatnejši načrt za sodelovanje v vojni proti Nemčiji.

Washington, D. C., 31. okt. — Dočim bo predsednik Wilson v prihodnjem mesecu izdeloval podrobnosti svojega programa priprave za dolgo vojno, da jih predloži kongresu v decembru, je pričakovati, da bo bližnja konferenca aliirancev v Parizu osnovala izdatnejši načrt za sodelovanje v vojni proti Nemčiji.

Washington, D. C., 31. okt. — Dočim bo predsednik Wilson v prihodnjem mesecu izdeloval podrobnosti svojega programa priprave za dolgo vojno, da jih predloži kongresu v decembru, je pričakovati, da bo bližnja konferenca aliirancev v Parizu osnovala izdatnejši načrt za sodelovanje

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

Joliet, Ill., 31. okt. — Zima je letos nastopila zgodaj in zato je upati, da ne bo prehuda, pravijo vremenslovcvi. Dež ponedeljkevega popoldne se je izpremenil v babje pšeno in ob sedmih zvečer je bila zemlja pokrita s svojim prvim plaščem pravega snega za sezono. S snegom je prišel tudi prvi res občuten mrz na kralju po polnoči od ponedeljka na torek, ko je toplomer kar na 24 stopinj nad ničlo. Včeraj zarana ob štirih je padlo živo srebro na 22 stopinj in ta temperatura je ostala do 7. ure in nekaj minut jutraj. Ves večerajnji dan pa je ostal mrzel in je kralj toplomer opoldne 26 stopinj in potem zopet manj. Vremenski naši proroki pa pravijo, kakor omenjeno, da bo kmalu zopet boljše vreme, in da bo meseca novembra običajno indijansko poletje. Upajmo, da bo res. Drugače bi bili v stiski zlasti farmarji, ki imajo svojo korožo še na polju.

— Smrtna kosa. Umrla je mrs. Ana Gregoraš, soproga rojaka Tom Gregoraš, 1139 N. Broadway, stara okoli 38 let, rojena v Suhoru na Belokranjskem. Poprej čvrsta in zdrava, je hudo zbolela zadnji petek vsled poroda in odтока krvi, tako da je bila zdravniška pomoč brez uspeha. Previdena s sv. zakramenti za umirajočo, je mirno izdihnila v ponedeljkovo popoldne okoli 5. ure. Poleg soproga zapuščajo osmero otrok ter veliko število sorodnikov v Jolietu. Zavarovana je bila pri neki angleški družbi.

— Umrla je mrs. Frank Dolas iz Rockdala, včeraj dopoldne v bolnišnici sv. Jožefa, kjer je ležala izza predzadnje sobote za vročinsko boleznijo. Podrobnosti nam še niso znane.

— Umrl je snoči rojak John Tomac, doma iz Suhora, član dveh podpornih društev. Zapuščajo soprogo Barbaro in osmero otrok.

— Iz bolnišnice sv. Jožefa. Operiran je bil včeraj (torek) rojak Frank Kržič iz Rockdala. — Mrs. Mary Stonich, soproga znanega trgovca g. George Stonicha, 815 N. Chicago street, ki je bila dne 16. oktobra operirana na žolčnih kamenih, se počuti prav dobro, kakor nam poroča Rev. J. Plaznik.

— Ciklist poškodovan. Mladí Frank Turk, 208 Ross street, je bil lahko poškodovan v nedeljo, ko je motorcikel, na katerem se je vozil, trčil skup z avtomobilom nekega Martina Biss na vogaču N. Chicago in Irving streetov. Frank Turka so prepeljali v bolnišnico sv. Jožefa, kjer so mu obvezali rane, nakar je bil prepeljan domov.

— Difterija še vedno ni omejena in je zlasti razširjena v šesti wardi, kjer je zahtevala že en smrten slučaj. Starši, pazite na svojo deco in pokličite zdravnika ob prvem sumljivem znaku kake bolezni!

— Svoj 50. rojstni dan in god je obhajal v nedeljo g. Simon Šetina, znani slovenski kamenosekški mojster in izdelovatelj nagrobnih spomenikov, 1011-1013 North Chicago street, čigar delo je tudi lepi nagrobnik pok. Rev. Johna Kranjca na našem jolietkem pokopališču, ki bo slovesno odkrit pojutrišnjem, na Vseh vernih duš dan. G. Simon Šetina je prišel v Ameriko leta 1901, in siber v Cleveland, O., odkoder je šel čez dve leti v stari kraj po svojo družino. Par let potem se je preselil v Joliet, kjer ima zdaj že dve lepi hiši. Oženil se je l. 1899. z Marijo Leben iz St. Vida nad Ljubljano, kjer živijo še njegova mati, stara do 90 let, njegovi trije bratje in ena sestra. G. Simon Šetina je še čil in čvrst in mu voščimo, da učaka Metuzalemovo starost, obenem s svojo gospo soprogo in dično hčerko.

— Gospodinj, varčujte!

— Prvi vegetarijanski torek v Jolietu je bil včeraj v svrhu, da mesto pomaga Ameriki in njenim zaveznikom, rešiti demokracijo za ves omikani svet. Bil je včeraj prvi dan brez mesa (first meatless day) in vsi restoranti v mestu, z eno edino izjemo, so se ravnali po prošnji zavezne vlade in niso hoteli postreči z mesom. V devdeset odstotkih zasebnih hiš v Jolietu je bila prošnja živilskega upravitelja tudi izpolnjena, kakor poročajo Herald-News; če je res, ne vemo. Danes je dan brez pšenice (wheatless day). Namesto s "paji" (pies) vam postrežejo vsako sredo med vojno v Jolietu s "puddingi".

— Ne pozabite na božična darila za naše vojake na bojnem polju. S tozaddevnimi vprašanji se obrnite na jolietški ženski odbor Rdečega križa.

— Ne pozabite, da je pisemska poština povišana za 1c, in sicer začeni z dnem 2. novembra p. l. Pisma za krajevno oddajo (drop letters) se bodo sprejemala za 2c. Pisma za poslate v druge kraje ter vse druge oblike prvostopenjskih poštinskih stvari (first class mail matter) se bodo pošiljala za 3c.

unco. Dopisnice in razglednice bodo zahtevale 2c. Nova poština zadobi veljavo za vse Združene Države z dnem 2. novembra, t. j. v petek tega tedna, kakor omenjeno.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebv in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Ironwood, Mich., 27. okt. — G. urednik Am. Sl., prosim, da priobčite ta dopis v vašem listu. Najprej Vam povem, da nam vreme nagaja skoraj po cel teden; če ne pada dež, pa pada sneg, in tako nam kaže svoje junaštvo in krasoto svojega belega plašča že od srede, in to vsaki dan nčakaj. Slabo je to vreme in ne vpliva dobro na otroke. Otroci so bolni na "chicken pox". In ni je skoraj hiše, kjer imajo otroke, brez rudeče kartice, ki krasi hišo ob sprednjih in zadnjih vratih. In ta karta zdravi 35 dni otroke brez zdravnikov; mora imeti posebno moč, ko ji tako zdravniki zaupajo. Uboge matere pa tarnajo, da je kaj.

Ker smo ravno pri vremenu, naj omenim še to, da je še na tisoče bušljev krompirja v zemlji; ker je tukaj zemlja bolj močvirnata, zato je pa nemože izkopati ga. Ta teden so popisovali krompir, korenje, kolorabo, peso in zelje, koliko da je kdo bušljev pridelal tega pridelka. Kompanije so dale zemlje svojim delavcem dovolj na razpolago, da si naj krompirja nasadijo, tudi zorali jo so. Ali žalibog krompirja ni bilo mogoče dobiti; ker je bil pa tudi predrag za revnejše sloje, ga ni hotel nihče kupiti, ker je stal en bušelj 4 dolarje, zadnje dni pa 3 dol., a takrat je bilo pa že prepozno za saditi. In tako je ostalo dovolj zemlje nerabljene, dasiravno zorane. Zelje je tudi še zunaj. Meseca avgust in oktober sta res nam dosti prizadajala. Avgust mesec nam je tudi spikal kumarce.

Berem včasih o kaki nesreči, ki je zadela kakega delavca. Tudi tukaj je zadela nesreča zdaj v kratkem dva Slovence in enega Hrvata. Prvi je bil Geo. Kure, star okoli 32 let, oženjen, brez otrok. Njemu je v jami "cage" glavo vso zmečkal, nakar je truplo padlo 200 črevljev, seve, da je bilo vse razbito. — Drugi je bil pa neki Hrvat, pal je 41 črevljev v New Port Mining Co., po imenu Joe Jurič, 29 let; 3 ure pozneje je umrl v bolnišnici. — Tretji je bil Slovenec, doma nekje od Poljan, in od Mr. Martina Shute žene brat, za ime mu ne vem. Bil je član K. S. K. J. v Kansas City, in je bilo truplo poslano v Kansas. Na njega se je vsulo kakih 5 vozov rude, in neko drvo, imenovano kapa. Bil je seve prec mrtev. Videti je, da nesreča nikjer ne počiva, in tudi naše mesto obiskuje.

V Stric Sama službo so šli tudi naših slov. očetov sledeči sinovi: Mr. Johna Ramuta sin Frank, prostovoljec; Petra Mukavca sin John, prostovoljec. Ta dva sta že na Francoskem. Dalje Mr. Math. Vlašiča sin John in Math, ta je mislim še doma. Mr. Math Vlašič je imel mesnico, eno največjih v mestu Jesseville in grocerijo. Sedaj pa, ko mu je vojaška oblast vzela sina, je tu obrt opustil. Škoda za tako vrliga nam rojaka, ker bil je pravičen svojim odjemalcem in rečem vam, da ga marsikdo pogreša radi izvrstne postrežbe v mesnici.

G. urednik, prosim malo potrpljenja, ker se je moj dopis preveč zavlekel; drugi pa bo krajši, če ga boste hoteli sprejeti v vaš list. (Le pridno dopisujte, prosimo. Op. ur.)

Sedaj pa lepo pozdravim vse Slovence in Slovenke. Ti, Am. Sl., pa hodi pošteno svojo pot med svet. M.

Drobiz iz slovenskih listov.

Calumet, Mich. — Poročena sta bila v slovenski cerkvi dne 20. oktobra Frank X. Lerox iz Lake Lindena in Mrs. Katarina Kensley roj. Ilenič, hči našega rojaka-farmarja Geo. Ileniča na Baragi. — V hrvatski cerkvi sta bila poročena dne 21. okt. Mihael Karakaš iz Chisholma, Minn., in Marija Frankovič iz Calumeta, rojena na Novi Lipi, fara Vinica.

— Umrl je dne 23. okt. Mihael Butala, ki je bolehal tri mesece na notranji bolezni. Doma je bil iz Griča, fara Črnomelj, kjer se je rodil pred 53. leti. Pred kakimi 28 leti je prišel na Calumet, kjer je delal večinoma za C. & H. družbo. Poleg vdove Katarine roj. Vidoš zapuščajo petero otrok: Bil je član dr. sv. Jožefa št. 1 S. H. Z. — V Laurium-bolnišnici je umrla 20. okt. za pljučnico Josipina Špehar, soproga Mike Špeharja iz Phoenixa, v starosti 34 let. Poleg soproga zapuščajo sedmero nedoraslih otrok.

— Mrz, ki vlada po bakrenem okrožju zadnje tri tedne, bo napravil, pravijo, ogromno škodo na poljskih pridelkih, katerih ljudje niso utegnili spra-

viti pod streho radi preranega zimskega vremena.

— Marsikateri, ki je mislil, da si bo drugo leto, ko postane Michigan "sul", preganjal žejo z domačim vinom, bo razočaran. Prvič ga letos jako malo prihaja na Calumet, drugič je pa tisto, kar ga pride, ali skoro popolnoma nerabno, ali pa tako preklekano drago, da se ga navaden človek še dotakniti ne more. Izgleda kot da si grede suhači in mokrači roko v roko, da bi vendar Michigan napravili popolnoma "bone dry".

Cleveland, O. — Na župnijo v Collinwoodu bo nastavljen Rev. Jos. Skur iz Loraina, na njegovo mesto pa pride Rev. A. Berk iz Barberrtona.

— Newburški Slovenci imajo te dni svoj cerkveni fair, ki se je pričel zadnjem soboto in se zaključil v nedeljo zvečer, 4. novembra. — Društvo sv. Imena se pridno pripravlja za šaljivo igro "Pravica se je izkazala" in deklislo društvo za resno igro "Sv. Elizabeta". — Newburška društva pridno kupujejo delnice za S. N. Dom. Prvo je bilo dr. sv. Lovrenca K. S. K. J., ki je na svoji mesečni seji sklenilo, podpisati delnice za \$500.

— Jernej Hribar, stanujoč na 954 E. 144th St., je bil postavljen za oskrbnika premoženja, katero je zapustil njegov brat, Rev. Pavel Hribar, župnik v Collinwoodu, ki ga je dne 18. okt. železniški vlak usmrtil. Premoženje pok. Rev. Hribarja znaša \$2500, glasom izjave Jerneja Hribarja, nadalje nekaj lotov in zavarovalnino. Rev. Hribar ni zapustil testamenta.

— Ferdinand Žele, sin slovenskega pogrebniika Josipa Želeta, je pred kratkim odpotoval iz San Dominga na Francosko, kjer se nahaja že na francoski fronti kot izkušen zrakoplovec v službi Strica Sama.

Pittsburg, Pa. — Narodna Hrvatska

Zajednica je zopet kupila za stotisoč dolarjev Liberty bondov. Vodstvo N. H. Z. je bilo kupilo že prvaga posojila Liberty bond za stotisoč dolarjev, toda ker je vlada dobila preveč denarja pri podpisu prvaga posojila, je vzela tedaj le \$60,000, a vrnila N. H. Zajednici \$40,000. Sedaj pa je vodstvo N. H. Z. zopet kupilo obveznic za svobodo, tako da ima sedaj v Liberty bondih nalozeno vsoto \$160,000. To je sijajen zgled hrvatske požrtvovalnosti za Ameriko.

VSEH MRTVIH DAN.

Čas krizantem je, mati. Razevetaj se na mnogoterih grobovih, razevetaj se tudi na grobu tvojem. Bridko mi je ob spomenu tvojem, ob pogledu nanje. Zakaj si zašla, mati draga, tako nenadno v vrt krizantem? —

Snežilo je. Burja je divje tulila po dobrih. Vmes je trosil dež. Noč je bila temna, usodna. Nikjer luči, nikjer oddiha, pokoja in miru nikjer. Samotna je bila kraška skalnata pot. Kakor bi bilo okamenelo človeštvo krog in krog, kakor bi bilo izumrlo na veke, kar je rodila zemlja kdaj. Povsod mir, le snežinke v družbi divje burje so motile mir grozni, — mrtvaški. Od Gorice sem, po kraških hribih se je vračalo po skalnati poti domov mati. Ljubezen ji ni dala mirovati v tujini, ljubezen jo je silila domov k lačnim otrokom. Ustavljali so jo v mestu. "Mati, nikar nocoj ne 'hodite'! Divje tuli piš, burja nameta snežinke in kapljicam dežja ni števila. Ostanite mati — polegel se bo vihar — zazoril dan — ostanite!"

A ni jih slišala. Kdo pač pojmi nje skrbi? Kdo tudi zamore razumeti nje materinsko ljubezen? Za pečko čaka kopica malih lačnih otrok. Domov mora mati, da uteši svoje dušne boli, domov, da utolaži telesne potrebe malčkov.

A ni se vstrašila burje, ni je ustavila grda pot, zadrževalo je ni vreme. Pomagale niso prošnje tujcev. Kdo razume njeno ljubezen? Ali ve tujec, kaj ona čuti, ali ve, kam jo hrepenenje vleče? Saj ne more nihče tega vedeti, kako li razumeti?!

Odšla je. Mesto je ostalo za njo. Brlele so še luči od daleč, kakor bi pojemale, umirale. Mati pa je hitela dalje in dalje v noč, v temo, v večno temo — v smrt — Kdo premore postaviti mejo nje preveliki ljubezni? Nesrečni mrz, usodna noč! Oba sta kruto spremljevala skrbno mater. Ni bilo žive duše bližje, ki bi bila dejala: Oddahni se! Šla je mati sama, z njo nje brezmejna skrb, ljubezen nerazumljiva.

Prišla je do kraške vasice. Ljudje, močni kot korenine in krepi kot hrast, so jo neverjetno gledali kakor kako prikazen. Je-li mogoče — ženska ob takim vremenu na poti? Kdo te je vodil, kdo ti dal poguma? Tiho so se ji divili, nepremično gledali.

"Petero jih je doma, lačni so kruha, a matere ni pri njih. Kdo bi ne šel!"

Tišje so dihali in razsojali: mati je, odtod tudi moč. —

"Prenevarno je nocoj. Ustavi se, mati! Jutri poneha nevihta, zazoril dan. Ostaní, mati!"

Ni jih slišala več. Zadela si je pletenico, odprla dežnik, prižgala luč. Odšla je, kamor jo je vlekel hrepenenje, klicala dolžnost, peljala ljubezen. Noč je postala temnejša, huje je tu-

li ilihar, gosto je sneg padal. Z vso silo se je mati upirala elementom. O Bog! Kako samotna pot, — nepregledna noč! —

Pojemali so materi sile, popuščala moč, le pogum in srčnost sta rasla v njej in sta pomagala dalje. Ni je bilo človeške noge, ki bi bila stopala nocoj rod. Mati sama, oddaljena od vsake človeške pomoči, je stopala v temi. Veliki Bog! Kdo ji je dal poguma in moči? Kdo jo vodil?

Šla je dalje. Težja ji je postajala prtljaga — moči so ji slabele. "Kako dalje?"

Odložila je pletenico sredi pota, uprla se z vso silo in šla proti domu. Hodila je z velikim trudom in naporom. Mati, o mati! Ko bi vedeli otroci, kako se upiraš, ko bi svet razumel, kako težko bojuješ! A ni bilo pomoči k tebi —

Zidihnila je mati globoko, pripravila se Bogu. Zavidjal je vihar, da je pokalo drevje in se lomile veje. Pustila je mati še dežnik na potu. Kam naj ga nese? Saj komaj sama hodi. In zopet je hitela proti domu. Zaječala so drevesa, zastokala je mati. Burja ji je ugasnila svetilko. Odložila jo je. Čemu ji bo v oviro, ko sama težko stopa.

Mir je čimdalje bolj oviral materino hojo. Ni se mogla mu več upirati. Obstala je, stisnila se k tlom. Morda poneha vihar?! Do tedaj se izpočije. A še huje in močnejše je rjovel v temi. Upanja nobenega —

Blazilen sen je legel na nje oči. Otmotil jo je spanec. In kakor v snu šepetala je mati:

"Otroci, — Z Bogom, — molite za mojo ubogo dušo!"

Dalje se ni zavedala. Zdal in zdaj se ji je pa razjasnila misel — pohitela je v vroči molitvi k Bogu. — Težje je dihal. Vedno redkeje je vzdihovala, moči in zavest so jo zapuščale. — Zaprla je oči — odgovadala se je življenju. Veliko je bilo nje junaštvo. — Močnejša nego smrt je nje materinska ljubezen —

Potihnil je vihar, zazoril dan. Ne daleč od vasi našla sta drugi dan dva moža, ki se prejšnji večer nista upala domov, ženo zmrznjeno.

Mir je ležal na nje licih, čelo je bilo jasno. — Vzorna mati! Ali je mogoče, da je tvoja priprosta obleka zakrivala tako velikodušno požrtvovalnost, tako junaštvo? Kdo je bil tvoja opora v zadnjih vzdihljiveh?

Pokopali so mater z žalostjo v duši, z velikim sočutjem. Tesen in mrzel grob je sprejel nje zemeljske ostanke. — Ostala je čisto sama na tihem vaškem pokopališču.

Razšli so še otroci po svetu, njih misli pa se vračajo dnevno na tiho sveto mesto.

Čas krizantem je. Počivaj, mati zlatá, vzorna in ljubeča, sredi tega cvetja! Mir naj vživa duša v Bogu in rajsko veselje v nebeških prostorih!

Pravo zdravilo o pravem času.

Če Vas nadleguje slaba slast, trdovrstna zapeka, pogostna glavobol, nemirna noč, mučna razdražljivost, neodločnost itd., uživajte Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, najboljšo zdravilo za vse želodčne neprilike. In če trpite vsled revmatizma, nevrologije, boli v ledju, izvinov, izpahov, oteklin itd., poskusite takoj Triner's Liniment, najzdatnejše zdravilo za vse take bolečine. Trinerjevo zdravilo so na prodaj v vseh lekarnah. Nekateri poštarji v New Yorku in Pennsylvaniaji niso hoteli dopustiti časopisov z oglasi Trinerjevega ameriškega grenkega vina na pošto. Zastopnik poštnega departamenta v Washingtonu, D. C., sedaj izjavlja v svojem pismu z dne 24. septembra 1917, da je bil odkloč teh poštarjev preklekan, ker smatra poštni departament, da se oglasi Trinerjevega ameriškega zdravilnega vina, ki je čisto zdravljen pripravek, smejo pošiljati po pošti. Cene so bile sedaj nekoliko povišane, in to vsled vojne davka, ali vsak odjemalec bo gotovo spoznal to za neizogibno, ker mora izdelovatelj več plačati in lekar tudi. Jos. Triner, Mf. Chemist, 1333-1343 S. Ashland ave., Chicago.—Adv.

Sreča? Hm!

Mlad človek je čutil v sebi umetniški, poklic. Po očetovi volji bi se bil moral posvetiti trgovskemu poklicu pa ni hotel. Za 'Mizo' stali in prenašati kaprice odjemalcev tega ni prenašal njegov želodec. In odšel je — priplul je v New York, kjer talente baje z lučjo opoldne iščejo in kjer, po njegovem mnenju, saj nadarjen človek pride do časti, slave in — bogastva.

Precej časa je pisaril starišem o zlati bodočnosti...

A kmalu ni več pisal.

"Tako je na svetu," vzdihne oče, "srečo je našel in blagostanje in na nas ne misli več."

Neki večer pa, ko so stariši ravnokar pri večerji sedeli, pride mlad fantek k njim in jim izroči košček papirja.

In brali so:

"Ljubi oče! Pridi, prosim Te lepo, takoj, ko se stemni, k staremu mlinu za vasjo in prinesi mi eno srjaco, hlače in sukno. Klobuk imam. Vaš — Sin."

NAZNANILO ČASOPISOM v tujih jezikih.

J. B. McDougal, ravnatelj čikaške Federal Reserve banke, nas je naprosil za objavo sledečega hvaležnega priznanja:

Federal Reserve Bank of Chicago, fiskalna zastopnica za Združenih Držav vlado v prodaji obveznic posojila za svobodo (Liberty Loan Bonds), želi javno izraziti hvaležno priznanje časopisju in tujih jezikih, državljanom tujeja rodu ali pokolenja in raznim organizacijam, sestavljenim iz teh državljanov, za njih srčno sodelovanje in kampanji drugega posojila za svobodo.

Duh, ki so ga pokazali državljan tujeja rodu ali pokolenja, se strinja z duhom vsega naroda ameriškega in vzbuja najtoplejšje priporočilo od strani tistih, ki so imeli v oskrbi vodstvo kampanje. Poleg časa in energije, ki so ju žrtvovali ti državljan, je njih radovoljni odziv na prošnjo, dati svojega denarja na razpolaganje vladi s podpisanjem za bonde, prav zelo hvalevreden.

Zdravilo zoper kašelj.

Kedar potrebujete zdravilo zoper kašelj, tedaj potrebujete dobrega. Nikoli se ne boste zmotili, če zahtevate dobro preiskušeno in učinkovito zdravilo, znano kot

Mr. W. Kolodziej, Chester, W. Va., nam je pisal: "Jaz priporočam vsakek, da kupi Severova zdravila, ker so dobra, posebno Severov Balsam za pljuča. Boljših ni. Moji otroci so imeli hud kašelj in poskusili smo razna zdravila, toda vse je bilo zastoj. Ko smo pa kupili Severov Balsam za pljuča je kašelj zginit po par potikih."

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za pljuča). Ne rečite samo: "Želim nekaj za moj kašelj." Navadite se zahtevati zdravilo po njegovem polnem imenu, da se izognete nadomestiv. Zadnjih 37 let je Severov Balsam za pljuča uspešno zdravil kašelj in prehlade in take bolezni, katerih prvi pojavi so kašelj, kot na pr. kašelj pri influenci, vnetju sapnika, oslovskem kašlju, hripavosti in vnetju grla. Isti je izvrsten za odrasle in otroke.

Cena 25 in 50 centov. — V lekarnah vsepovsod.

Severa's Cold and Grip Tablets
(Severove Tablete zoper prehlade in hripjo) so znane, da preženejo prehlad v najkrajšem času.

Severova družinska zdravila so naprodaj v lekarnah vsepovsod. Zahtevajte "Severova" poznihovem polnem imenu. Če jih ne morete dobiti v domači lekarni, naročite jih naravnost od

W. F. SEVERA CO.,
Cedar Rapids, Iowa

A. Nemanich, St. Chicago Phone 2575 A. Nemanich, Jr.

A. Nemanich & Son

BANK

Real Estate Insurance Loans Renting
V lastnem domu 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Sprejemamo vloge in jih obrestujemo po

3%

in jamčimo absolutno varnost.

Kupujemo in prodajamo zemljišča v mestu in na deželi.
Zavarujemo hiše in pohištva proti ognju, nevihti (tornado) ali drugi poškodbi.
Kupujemo in prodajamo, ali posojujemo denar na Steel Stocks.
Pošiljamo denar na vse kraje sveta po dnevnem kursu.
Posojujemo denar na zemljišča in hiše.
Izvršuje se terjatve in poslujemo kot administratorji, varuhi, konzervatorji ter v vseh enakih zadevah.

Večina zobozdravnikov zahteva previsoke svote za popravo zob, toda naše geslo je:

Bolje zobovje za manje stroške.

Zobe Vam pregledamo zastoj.

22 Karat zlate krona in ridgework vsak zob \$5.00

Plates najboljšje vrste iz gumije in kovine in vijaje \$5.00

Zobe izderemo brez bolečin z "Vitalized Air".
Ženska strežnica vedno prisotna.
Vse delo jamčeno.

BURROWS

ZOB OZDRAVNIK

Vogel Chicago in VanBuren ceste. Joliet, Ill.
Odperto vsaki dan zvečer in ob nedeljah do polдне.

— STRANI OBSEGA —

430 Veliki Slovensko-Angleški Tolmač

prirčen za slovenski narod na podlagi drugih mojnih slovensko-angléških knjig za priučene ANGLEŠČINE BREZ UČI TELJA. Vsebinska knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vskadnanji razgovori, Angleška pisava, Spisovanje pisem, Kako se postane državlján poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slovarja.

Mnogobrojna pohvalna pisma od rojakov širom Amerike dokazujejo, da je to edina knjiga brez katere ne bi smeli biti nobeden naseljenec.

Cena knjige v platnu trdo vezane je \$2.00, ter se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 533 W. 145 St., New York, N. Y.

Zadnja kmečka vojska.

ZGODOVINSKA POVEST IZ LETA 1573.

Spisal Avgust Šenoo. — Iz hrvaščine poslovenil L. J.

(Dalje.)

Zgodaj sem se začel vojskovati s Turki. Enkrat — bilo je leta 1535. — smo prišli do Obrovca, Turki pa so pritisnili in zgubili smo Obrovec; le malo izmed nas jih je odneslo zdravo kožo, mene pa so vjeli Turki ranjenega. Bil sem postaven in vrazji mladič. To se je dopadlo Turkom in vsi so tiščali vame: pomohamedani se, poturci se. Jaz sem po materi dober kristjan in ne prodam duše za denar. Toda suženjstvo je veliko zlo, turško suženjstvo pa gotova smrt. Denejo te v železje, bijejo te, trpiš žejno in glad in ne veš, si-li človek ali pes. Bilo mi je težko, da veš, zelo težko. Kaj sem hotel? Rekel sem Turčinu: "Hočem, vaš hočem biti." Budalo mi je verjelo. Osvobodil me je okov, nahnal me in napojil, dal mi je celo denarja, a neki turški derviš me je učil kako velik svetnik je njihov prerok. Poslušal sem te neumne litanije, kakor da me je rodil sam Mohamed, in prišel je čas, da bi drugi dan molil turško vero in bi poteptal krščanski križ. Bila je noč, temna noč. Podnevi sem se veselil, častil Turke in sramotil — Bog mi odpušči grehe — krščansko gospodo, pil sem in Turki so mislili, da sem pijan. Zatisnem oči in Turki zopet mislijo, da spim v pijanosti. A ko so oni pospali, odpremi oči, vzamem pištolo, nož in možno cekinov. Po treh dneh sem se pripeljal do reke Zermanje in ob reki sem se privlekel do morja. Nal sem čoln, dal sem mornarju polovico svojih cekinov, in on me je pripeljal do Senja (Senj, hrvaško mesto v Primorju, tri ure niže Reke s parobrodom. Senjani so bili znani junaki. Pregovor je bil: "Čuvaj se senjske roke!" Iz Senja je dva dni do Ribnika), odkoder sem prišel v svoj kraj. Z Bogom Mohamed! A kljub temu nisem mogel mirovati. Primem za sulico. Bil sem s vojnim očetom v Dubici. (Na levem bregu reke Une; kakih 20 km od Dubice se Una izliva v Savo.) Bilo je leta 1538, ko je bil ban Peter Keglević. Zrinjska gospoda, Dubica je bila namreč njihova, nam je naročila, naj jo junaško branimo. Bili smo sami izbrani fantje, a bilo nas je malo. Turkov pa kakor lista in trave, deset na enega. Spominjam se še tega, kakor da bi bilo danes. Nas enoinvajset zrinjskih strelcev je določil poglavar, da zasedemo godiček nad cesto, kjer bodo morali Turki mimo. Šli smo pevajoč na griček, dasiravno nismo bili veseli, ker smo nosili glavo v torbi. Vsak se je vstopil za svoj hrast ter nabil puško, zapalil pipo, in tako čakamo, kaj bo. Moralo je biti okoli polnoči. Mesec je stal nad Uno in gledal kako se lesketa v vodi. Naenkrat slišimo hrup in v daljavi se je začelo rdečiti nebo. Pogledam, na drugem griču gorji cerkev. Kmalu nato se vzdigne nad cesto prah. Ni bilo več dvojbe: Turki grede. Poklekem za hrast in položim puško na koleno. Tu se po kaže iz prahu nekoliko jezdecov. Dobro sem razločil turbane in kopje se je Turkom lesketalo v mesecini. Na čelu je jezditelj na vranecu temen mladčen. Od sedla mu visita dve krvavi glavi. Sreči mi zadrhti, kri mi vzkipi. Čakaj! Pomerim in sprožim. Vzpne se, zakriči "Aman" (Turška beseda, ki pomeni po naše "usmiljenje.") in tebe vznak na zemljo, a vranec mu zdviga in prične dirjati, vlačec s seboj v stremenu mrtvega jezdeca. Strel za strelom se zabliše izza hrastov in vsak je bil turška smrt. Tu pade konj, tam jezdec, pogani se prično mešati, prično kleti in upiti, a mi smo stali na visini, oni so pa bili sami jezdeci. Vedno več Turka se vali proti nam. Postavijo se v red pod gričkom, napno loke in dež pušice prileti v gozd. Čul sem, kako živčajajo pušice, kako se lomijo veje in kako pada listje. Še enkrat izprožijo strele. Tri se zapijo v moj hrast, a četrta prebode mojemu sosedu od strani vrat. Izdihnil je dušo na mestu. Naši streli so tudi obsipali Turke kakor toča. Vsak čes se vzpne kak konj, vsak čas pade kak jezdec. Naposled razjahajo konje in s krikom "Alah!" se začne družab v hrub. Prve položimo po tleh, a pridejo drugi, tretji, vedno več in več, cela truma se navalja na cesto proti Dubici. Imel sem samo še štiri kroglice. Zakličem tovarišem naj se vrnemo v mesto. Bilo je prepozno! Presekali so nam pot. Izgubil sem v gozdu tovariše, blodil sem in blodil in čul, kako nas iščejo neverniki po grmovju. Naj-li sramotno poginem? Ne! Skril sem se v grm. Otdod sem razločno videl silno klanje. Naposled pade Dubica. Turki si jo osvoje. Drugi dan zjutraj se spustim na cesto ter jo krenem proti Kostajnici (Kostajnica je veliko selo na levi strani Une, kakih pet ur od Dubice navzgor ob reki), ker je bilo vse mirno. Kar naenkrat pridirjata za menoj na konjih dva Bošnjaka.

zavpije prvi. Hočem se braniti, ali med tem mi izbije drugi puško iz roke. Že je zamahnil, da mi razbije glavo, a drugi mu reče: "Pusti, Jusuf, prodala ga bova v suženjstvo."

Odvzame mi nož, kapo, plašč in kroglice intako sem korakal peš med obema jezdecema proti Dubici. Težko mi je bilo. Stokrat sem se že bojeval v nožem, s sabljo sem se že meril s Turki, a sedaj me zaslužnijo, ne da bi bil oddal le en strel. Zakaj nisem imel konja! Naenkrat reče drugi Jusuf: "Čuj me! Jaz grem dol k Uni, da napojim konja, a ti me počakaj tu in čujaj džavra."

"Dobro, Ibrahim," odvrne Bošnjak, in Ibrahim odide. Sedel sem na štor kraj ceste, Jusuf pa razjaha konja in reče: "Čuj, džavr! Pojdi sem, da ti zvežem roke." S konja vzame jermen in se mi približa. Premeril sem ga in si rekel sam pri sebi: Elija, ti si močnejši, — in padlo mi je nekaj v glavo. Pontudil sem mu na videz roke, ali nato se sklonim v glavo in se zaletim Turčinu med noge. Jusuf se zvrne čez me, a jaz se bliskoma zasučem, poklekem mu na hrbet, potegnem izpod njega nož in mu ga porinem med rebra. Ibrahim je bil precej oddaljen in naju ni mogel videti. Mrtvecu vzamem orožje, suktnjo in turban, vlečem ga za gost grm, potresem krvavi sled s prahom, zajaham konja in hajdi proti Kostajnici. Naenkrat čujem za seboj vpitje: "Jusuf! Človek! Kje si!" Vidim, kako dirja Ibrahim za mano. Ni mi kazalo, da bi mu kazal hrbet. Obrnem konja in mu grem naproti. Turčin ostrmi. Vidi turban, vidi suktnjo in sulico, a ne vidi džavra. Bila sva še precej oddaljena.

"Kje je džavr?"

"Evo ga," zakličem in vstrelim s samokresom konja v glavo, da pade in pokrije jezdeca. Dolgo sem se slišal, kako Ibrahim na ves glas jaduje in psuje, a odrinil sem naglo proti Kostajnici. Ko je čul knez Nikolaj Zrinjski o tem mojem vrazjem činu, mi je dal deset cekinov in dva samokresa ter mi ukazal, da moram služiti pri njem. Služil sem mu vdano in lepo je služiti junaku, a Nikolaj, brate, je junak, ki mu ne dobiš enakega med Dravo in Savo. Pod njim sem branil Zrinj, z njim sem šel pod Pešto. Ne popisno smo bili veseli, ako sme imeli priliko, da se zaletimo v janičarje. Moram reči, da so junaki, rajši pade, nego se ukamne le za ped. Toda smelnj so. Vsak ima zataktno za klombukom žlico, a klombuke imajo velike kakor vrče. Vedno mi je šlo vse po sreči, odnesel sem zdravo kožo pred topovi, puščicami, puškami in sabljami. Še marsikaj sem doživel v svojem življenju; bil sem celo turški ujetnik v Carigradu. Toda vselej mi je Bog čudovito pomagal."

Marko je z občudovanjem gledal na Elijo: "Škoda," je rekel, "da si vrgel od sebe puško, ker se ne rodi vsak dan junak. Daj, vrni se zopet k nam!"

"A kaj nagovarjate tu mojega moža, Marko?" reče Kata hitro in prime Elijo za roko.

"Ne boj se, ljuba Kata," se nasmehne Elija mirno, "dosti muk sem že pretrpel v svojem življenju, a sedaj hočem, da živim mirno poleg svoje drage." — Uskok sklonje glavo in se zamislil.

"Da, človek je pluto," reče naposled, "ki plava po vodi. Voda ga meče sمرتje. Srečen tisti, ki priplava na obrežje! Ni-li res, sveti oče?"

"Človek obrača, a Bog obrne. Božja milost je velika in ne zapusti dobrega človeka," odgovori župnik.

"A kako si prišel v ta kraj?" vpraša uskok.

"Prav slučajno. Poznal sem ta kraj že prej. Na svojem domu v Ribniku mi je pomrlo vse razun brata Nikolaja, ki se pa z njim ne morem posebno pohvaliti. Ban mi je dovolil, da grem, kamor hočem. Prišel sem služiti Heningovcem po priporočitvi gospoda podbana Ambroža — devetnajst let je tega. Naprej mi je dal to naselbino, in ko mi je postalo tu dolgčas, sem rekel pri sebi: oženi se Elija! Skoro se je našla prilika. Po gospodovih opravkih sem šel enkrat v Pišec na Stajersko k nekemu Ozvaldu, ki je kupoval od gospode vino. Pri Ozvaldu je služila brhka deklica — sedanja moja žena. Zmotila mi je oči in vprašal sem jo: "Bi-li hotela biti moja, Katarina?" Slekla je stajersko črno krilo, obula opanke ter obkela beli jopič. Tako sva se našla in vzela, pred pustom je bilo tega devet let in nikoli mi ni bilo žal, da sem iz Stajerke napravil Hrvatico."

"Lepo je to, Bog naj vama da srečo, Bog vaju poživi!" dvigne uskok vrč, "dober človek si, Elija, in ako maraš, ljubiva se po junaško, bodi moj pobratim!"

"Hočem, Marko," reče Elija in mu poda roko.

"Na zdravje junaško, na zvestobo

junaško, Elija. Evo, polagam roko na glavo tvojeja sinka in prisegam pri Bogu in svetem Nikolaju, da hočem biti ti tvoj brat v sreči in nesreči, brat tvoji ženi, oče tvojim otrokom. Moja desnica ti bude vedno zvesta, moja junaška zvestoba bo tvoja obramba. Če prelomim prisego, naj ne da Bog sreče ne meni in ne mojim potomcem. A ti, sveti oče, blagoslovi!"

"Trdna zvestoba pri Bogu," odvrne Elija.

"Amen," konča župnik veselega obraza in blagoslovi stara junaka in novo bratsko zvezo.

V.

Poleg stare mestne hiše stoji nasproti samostanu svete Klare dvor knezov Ededijevev. Tu sem se je pripeljal dne 1. velikega srpana leta 1564. iz Slavonije s svojega posestva Zelina knez Peter. Brčkone zaradi važnih opravkov. Zlovoljen, na hrbtu prekrizanih rok in sklonjene glave hodi Peter gor in dol po prostorni sobi. Z jasnimi, modrimi očmi gleda neprestano na tla, pokrita s kamenitimi ploščami; včasih pogladi z roko dolgo svetlo brado, včasih se pogladi po kratkih lasih, po visokem, stisnjenem čelu, ki se mu včasih nagubanič. Peter Erded je visok človek, širokih pleč in debelušast. Lica ima nekoliko upadla in porumenela, doživel je že mnogo na svetu. Zamisljen je, tare ga neka skrb. Ne zveni se za to, da je njegova dolga, visnjega suknja zaprašena, da so gumbi tupatam odkrušeni, da ima visoke škornje in surove kože blatne, ne vidi celo svoje žene, ki sedi pri oknu na pisani skrini, držeč na rokah možko dete, staro od enega do treh let. Žena more imeti kakih sedemindvajset let. Rejena je, polna in rdeča, črnolasa, oči ima kakor črne črešnje, ali v njih ni življenja. Nima finih potez, na čelu se ji ne bere razumnost, a poteze okoli debeelih ustnic in okoli kratkega nosu značijo, da je ponosita, celo ohola. Kako tudi ne? Banica je, druga žena Petra Erdeda in hči slavnega junaka Ivana Alapiča. Ni razumna, a morda je zvrta, kakor so vse Evine hčere. Pozna se ji, da je banica, velikašinja, dasiravno je ravnofkar došla s potovanjem. Na sebi ima plašč iz črne damaska, obšit z lisicavino; izpod plašča se vije dragoceno svileno krilo; noge so obute v špicaste črvelje iz rumene kože. Pod vratom ima plašč spet z dvema ploščicama. Na eni ploščici vidiš podobo jelena, grb Erdeda, na drugi pa podobo železne roke, ki maha s sabljo proti zvezdi — grb Alapičev. Sklonjene glave gleda banica v svoje dete, ki se odteguje materinemu naročju, in mu gladi z roko zlatolaso glavo. Milo gleda mati sinčka, zamehlja se časih nalahko, srečna zadovoljnost se ji bere na obrazu. Brčkone vidi v tem detetu vir svoje sreče. Naenkrat dvigne glavo, odpre napol svoja široka usta, vpre oči v bana in mu reče:

"Gospod Peter, moj soprog! Kaj vam je. Od Zelina pa do Zagreba nisem slišala iz vaših ust niti besedice, a sedaj hodite po sobi nem in zamisljen, kakor da ni tu ne Vašega sinka, ne Vaše žene. Kaj vam je?"

"Gospa Barbara," odvrne ban pristopivši k nji in pogladivši sinka, "ne vprašuj me. Take skrbi niso za žensko glavo, treba je glave iz železa, možke glave."

"Lej," prične Barbara laskavo, "tvoja žena ne ve ničesar, kmečka je, kaj? A sodite napačno, gospod moj! Ne veš, kaj je žena. Žensko srce ne more mirno biti, ako je možko čelo mračno; žensko oko vidi jasno v vašo dušo, četudi je ni razsvetil sveti Duh."

"A kaj vidi tvoje oko?" vpraša Peter.

"Naj-li ugibam?"

"Ugani, gospa banica!" se nasmeje ban.

"Vi razmišljate, kakšen bo novi kralj Maksimilijan?"

"Le oddalec. A kaj dalje?"

"In se srdite na Nikolaja Zrinjskega?"

"Ne govori mi o njem," jo prekine nevoljen Peter in se obrne naglo proti oknu.

"Evo, uganila sem," reče Barbara živahneje; "da, jezite se na Nikolaja Zrinjskega, ki vam je večna nadlega. In je tudi popolnoma prav. Ta odeh, ta cigan vam greni življenje. Kaj Vas ni prevaril, hudo prevaril? Zaslužil je za svojega sina Jurija vašo hčer Anko, in v ta namen ste mu izročili svoje mažarske gradove."

"To je skovala njegova ranjka žena Katarina Frankopanova in moja ranjka Margareta Tahova, ki jo je k temu pregovorila tetka Elizabeta, sestra Nikolajeva, a jaz sem potreboval novcev."

"In kaj je nastalo iz tega ženskega kovarstva? Tvoja Anka je ostala na cedilu, Jurij je vzal Nemko za ženo, a Nikolaj ti ni ničesar povrnil, pač pa te zapletel v pravdo z Gregorijanci."

"Pustiva to, Barbara," odvrne ban, "to so stare stvari, radi tega me ne boli glava, z Zrinjskim pa sem se že tako ali tako pomiril."

"Z jezikom, a ne v srcu," pripomni banica tjeđljivo. "A mene boli glava, mene, ker sem jaz, ker sta moja sinova Peter in Tomo oškodovana. Se ni-li lakomni Nikolaj polastil Cesargrada, ki si mi ga bil pred štirimi leti zapisal? A čakaj še kak mesec, da se Nikolaj

oženi z gizdavo Čehinjo Evo Rozenbergovo, ki ima, kakor pravijo, praških grošev na mernike, pa boš videl, kako se bo potem bahal z njo! Ali ti niso sedaj Gregorijanci sovražni?"

"Res je," odvrne ban, "nikdar ne bom pozabil Nikolaju, da je osramotil moje kri, in ne verjamem, da se bosta naša dva rodova kedaj iz srca ljubila, toda dosti močan sem, da sem kos Gregorijancem. Zaradi tega me ne tare skrb. Ampak sovražim Nikolaja Zrinjskega, ker mi je povsod na poti, časih se pa dela, kakor bi ne bil jaz njegov ban. Bil je ban, a odrekel se je banstvu, bil je glavar kraljevine, a odrekel se je glavarstvu. Kralj Ferdinand se ga je bal. Nikolaj je ubil Kraljca Kacijanarja, a zgodilo se mu ni nič žalega; Turki so sami pravili kralju, da so ga bili podkupili. Jaz tega ne verjamem, ali nadejal sem se, da mu kralj že zaradi sumnje odvzame čast, ali zopet se mu ni zgodilo nič žalega, da, dobil je celo Medmurnje v dar. Prošli mesec je umrl Ferdinand, in njegov sin Maksimilijan je pozval, kakor čujem, v Požun višje državniče, da se dogovori zaradi preteče pogibełji od strani Turkov. Je-li pozval mene, bana? Ne! Nikolaja Zrinjskega je pozval in zopet Nikolaja, ki je "hraber, slaven in dičen". Ta človek dela in ne dela, zapre se v kak svoj grad, odbija časti, se protivi kralju, a hipoma zopet skoči, razsiplje denar, bije Turke, a svet ga slavi. Nikolaj se vede proti kralju kakor deklica, ki se kuja in skriva pred dragim, da ga le bolj podraži. Na poti mi je, pravim, on zatemnjuje moje slavo in mene potiska v senco, a ne morem mu nič, ker je junak, ker je mogotec, ker ima za seboj močno stranko. Zato ga črtim."

"Toda, ali ni mogoče razbiti to stran ko?" vpraša Barbara.

"Težko, morebiti! Bom poskusil."

"Kako?" reče banica radovedno.

"Nikolaj se je hudo sprl s svojim svakom Tahom. Tahi ima tu mnogo pristašev, ima prijatelje na kraljevem dvoru; stal bo na moji strani, pomagati mi bo. Radi njega sem tudi prišel —"

"Zaradi njega?" se začudi žena.

Peter je hotel govoriti dalje, a naenkrat se obrne z glavo proti vratom, za katerimi se je slišala glasna govoričava. Vstopi sluga in javi, da gospod podban in neka stara gospa želita priti pred bana. Ban nekoliko osupne in odvrne ježno:

"Reči, da nočem — ne, da ne morem, da imam mnogo posla — ne morem, na noben način!"

A v tem trenutku se odpro za slugo vrata. V zobo vstopi visok, lep starec, plešast, z dolgo belo brado, resnega in ponosnega obraza. Odrinivši slugo na stran stopi naprej, a za njim vstopi žena Ursula Heningova, blede, jezna, objokanega obraza. Peter se zdrzne in prebledi.

"Magnifice domine bane!" (Velečastni gospod ban.) izpregovori starec mirno in jasno. "Oprostite! Čul sem, da imate mnogo posla. A važnejšega nimate, kakor je ta, ki prihajam jaz z njim. Dogodil se je nečuten, razbojniški čin. Ban je v naši domovini namestnik kraljev, ban moža varovati pravice v vsakem času; važnejšega opravka nima, kakor je ta."

Ban stisne obrni in pogleda srdito prišleca, a starec dvigne ponosno glavo in zre mirno v Petra, zataktnivši si roke za široki srebri pas, ki se mu je ovijal okoli črne halje.

"Kaj želite, domine Ambrož?" vpraša ban Peter resno starca, dočim se je ozirala banica s plahim očesom sedaj na podbana, sedaj zopet na njegovo tovarišico.

"Zase ne želim ničesar," odgovori Ambrož Gregorijancem. "A jaz sem zastopnik vaše časti in zato sem pripeljal pod Vas to plemenito gospo, ki ima mnogo terjati."

"Ki ima terjati vse," zavpije Ursula, ki je komaj dihala od razburjenosti. "Vse terjam, ban, ker nimam nič. Gotovo veste, kdo da sem."

Peter prikima z glavo in reče polglasno:

"Govorite, gospa Heningova."

"Da, govorila bom," reče Ursula s povzdignjeno glavo in položila roko na razburjeno prsi. "Ne vem, kaj naj razumem, kaj naj govornim. Kača se mi ovija okoli srca, srd in jeza me grabita za grlo. Oprostite! Greh je to, ne hvalječnosti do Boga! Toda Vi me hočete poslušati, ne? Vi me morate poslušati, ker ste ban, ker ste plemič, ker ste človek. Morate me poslušati, ker sem ženska, vdova, mati — ker bi lahko postala levinja. Čujte me, prosim Vas! Ako Vas napade v gozdu človek, ako vam iztrga iz vrata zlato verižico, rekli boste: Razbojnik, to je njegovo rokodelstvo, zgrabil ga bom in obesil na vešala. Ako se pozimi zažene v Vas lačen volk, rekli boste: To je nema in besna zver, to mu je prirojeno in poslali mu boste kroglo v glavo. Ako Vas zaloti sredi polja besen Turčin, boste rekli: To je sovražnik križa in moje svobode; s sabljo mu boste junaško preklali glavo. To je vse naravno, popolnoma naravno. A kaj porečete na to, da krščen človek pahne v nesrečo ubogo rodbino z Judeževim poljubom, da prvi sodnik v državi izvabi s hinavščino vdovi pogodbo, potem pa pogodbo razdere, pogabi in oblati svoj starodavni grb.

Kaj porečete na to, da velikaš s sivo brado, ki nosi poleg kralja državno zastavo, v temni noči, na skrivnem kakor razbojnik, izžene siroto vdovo in uboge otroke iz davne dedščine na golo zemljo, na trdi kamen, brez vsega? To ni naravno, to ni človeško, to je zverško, to je hudičevo. Kaj porečete na to, gospod ban, kaj?"

Peter Erdedij ni rekel nič.

"Vidim, da me ne razumete," nadaljuje Ursula, "govoriti hočem priprosto, obsirneje. Jezik se mi mota, izgubila sem pamet. — Kako tudi ne? Saj sem skoro izgubila vero v Boga. Zbrati se hočem. Čujte! Tako je. Batorij je naredil z menoj pogodbo, to brčkone veste?"

"Vem," odvrne ban, mirno gledajoč razjarjeno ženo.

"Po pogodbi sem šla stanovat v Stubicu, tudi to veste."

Ban potrdi, da ve.

(Dalje prih.)

V lekarni.

"Prosimo praškov za bolhe."

"Za koliko?"

"Kaj vem — najmanj za par sto!"

JOHN MARTIN, SODNIK
(Justice of the Peace)

Kadar imate kaj posla na sodišču ali vložite tožbo zoper koga, ali hočete iztirjati dolg, oglasite se pri meni, ker z mano lahko govorite v materinem jeziku.

Uradne ure: jutro od 8.—12. Popold od 1:30—5. Zvečer po dogovoru.

Urad imam na:

321 JEFFERSON STREET,
(nasproti Court House), Joliet, Ills.

Valentin Fajnik, Jr.
Billiard Parlor

Tržim fine smodke in vse vrste duhan.

DOBRODOŠLI!

120 MOEN AVE., ROCKDALE, ILL.

Andrej Stirn
SLOVENSKI ČREVLJAR.

Popravljam moške, ženske in otroške ČEVLJE.

1011 N. Chicago Str., Joliet, Illinois.

Frank Bambich
TRGOVEC Z ZLATNINO

1107½ N. Hickory St., Joliet.

Se priporoča rojakom, če potrebujejo kak kos zlatnine, bodisi uro, verižico, prstane ali sploh kar spada v zlatninsko trgovino.

Prodajem vse vrste URE in ZLATNINO.

Primeni dobite vsako reč 20 odstotno ceneje kot kerkoli drugje. Prodajam samo jamčeno blago. Popravljam vse vrste amerikske in starokrajске ure in zlatnino za vsako delo ja nšim.

SLOVENCI in HRVATI po celi Ameriki.

Ako rabite dobro Uro ali drugo reč, pišite meni kaj bi radi pa vam pošljem cenno. Vsaka reč vas košta 20 odstotno ceneje, kot bi plačali drugje.

JOS. SPOLARICH
901 N. Hickory St JOLIET, ILL.

WERDEN BUCK

511-13 Webster Street, JOLIET, ILL.

Tu dobite najboljši CEMENT, ANO, ZMLET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.

MEHAK IN TRD PREGOČ.

Chicago telefon 50 N. W. telefon 215

Metropolitan Drug Store

N. Chicago & Jackson St.

Slovanska lekarna

+ JOHNSONOV +
"BELLADONNA" OBLIŽI

REVMATIZEM SLABOSTI + ČLERNIK
HROMOSTI PLUČNIH IN PRSNIH BOLEZIN
BOLESTI + KOLIKU BRUČNINI V ŽIVOTU
BOLESTI + ČLERNIK VNETJI OPRENE NEŽENJE
NEVRALGIJE, PROTINU PREGALINIJU
OTRPOSTI MEČI BOLESTI + LEDENJE
SLABOTNE KROŽU BOLESTI + KROŽU
HEBERE KASLU

HANSEN & PETERSEN CO.

503 CASS STREET, JOLIET, ILLS.

Barve
STENSKI PAPIR

Richardson 5 let garantirana barva, galon \$1.85.

Calcimine vseh barv, 40 in 45c zavoj.

Varniški, stajni, olje, trepetin, ščetke, tudi steklo in drugo blago ceneje kot drugje v Jolietu.

Blago pripeljemo na vaš dom.

Louis Wise
206 Jackson Street JOLIET, ILL.

gostilničar

VINO, ŽGANJE IN SMODKE.

Sobe v najem in Lunch Room.

Amerikanski Slovenec
Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Incorp. l. 1899. v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois. Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina: Za Združene države na leto...\$2.00 Za Združene države za pol leta...\$1.00 Za Evropo na leto...\$3.00 Za Evropo za pol leta...\$1.50 Za Evropo za četrt leta...\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ. Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na: AMERIKANSKI SLOVENEK Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo. Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO. Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Table with 2 columns: Day, Name. 4. nov. Nedelja Karol Borom, sk. 5. Ponedeljek Zaharija, oče J. 6. Torek Lenart, opat. 7. Sreda Engelbert, skof. 8. Četrtek Bogomir, skof. 9. Petek Božidar, m. 10. Sobota Andrej.

XXIII. NEDELJA PO BINKOŠTIH

Ko pa je bila množica izgnana, gre noter, in prime deklico za roko, in je vstala.

Judje so imeli svoj tempel v Jeruzalemu, kjer so darovali daritve. Imeli pa so tudi po drugih mestih shodnice ali sinagoge, kamor so se Judje zbirali, kjer so molili in poslušali besedo Božjo. V teh shodnicah ni bilo duhovnikov, ampak samo navadni ljudje, katerim je načeloval načelnik.

Tak načelnik judovske shodnice je bil tudi Jair, kakor nam poroča evangelist. Ko so začeli apostoli oznanjati evangelij, je bilo ime tega načelnika še dobro znano v deželi. Ker je bil ta načelnik vplivna, jim znana oseba, je bilo apostolom lažje pridigovati o Jezusu, ker so se Judje še spominjali čudeža, katerega je Kristus storil.

Ta načelnik shodnice je prošil toraj Jezusa, ne od daleč, ampak je prišel k Jezusu in ga počastil, kakor nam pripoveduje sv. evangelij. Gotovo je to stalo tega imenitnega moža veliko poštovanja; kajti Zveličarja so ob tistem času zaničevali duhovniki, pisarji in drugi načelniki. Njegov namen je bil, da bi mu otrok zopet oživel. To nam kaže, da moramo moliti tudi za časne stvari. Nekatere časne stvari nam Bog da, četudi ne prosimo zanje, kakor življenje, za druge pa moramo prositi. Saj nas je Božji sin sam učil moliti: Daj nam danes naš vsakdanji kruh. Za časne stvari pa moramo prositi, ker nam te pomagajo, da dosežemo to, kar potrebujemo za svojo dušo. Če ne prosimo za časne stvari s tem namenom, nas Bog ne bo vslišal ali pa nam jih bo dal, da nas z njimi kaznuje.

Ta deklica je podobna duše, katere je v stanu smrtnega greha. Jezus je vslišal načelnikovo molitve, ker je bila ponižna, spodobna in zaupna. Jezus se je takoj napotil, da obudi mrtvo deklico. Z njim so šli sv. Peter, Jakob in Janez, kateri so bili tudi z njim, ko se je spremenil na gori. Ko pridejo v Jairovo hišo, dobe tam piskače in hrumeče ljudi, kakor se vidi, je bila to Judovska navada. Naš Zveličar jih je hotel najprej pomiriti, potem pa je rekel: Deklica ni mrtva, ampak spi. Poklen je ta: Deklica je mrtva za ljudi, ker jo ne morejo obuditi k življenju. Za Boga pa spi, ker Bog je gospodar čez njeno dušo, telo pa počiva, dokler

je Bog ne bo obudil. Od tod je toraj navada, da pravijo kristjani o mrtvih, da spi v Gospodu.

Deklica se je zdela vsem, da je mrtva, le Kristus ne, kateri jo je prišel obuditi. Spanje se lahko primerja s smrtjo, ker telo počiva, čas je, kakor bi ga ne bilo in človek si ne pridobi nikakega zaslužnja med spanjem. Delo je odloženo in prijatelji so pozabljeni. Smrt dobrega kristjana je sladko spanje. Tu se nehajo križi in težave tega življenja. S smrtjo se konča nemir in nevarnost, da bi padel v greh. Smrt nam odpre vrata večnosti in nas popelje iz proganstva v nebeško domaćijo.

Jezus pa je prijel deklico za roko in rekel: Deklica vstani, in deklica je oživila.

Tri mrljice je Kristus obudil k življenju. Jairova hči je šele vmrla. Ta nam predstavlja človeka, kateri je ravno začel grešiti. Mladeniča in Najnu so že nesli k pogrebu; ta nam predstavlja one ljudi, kateri se bolj in bolj pogrezajo v greh. Lazar pa je že bil v grobu; ta je podoba trdovratnih grešnikov. Bog ne mara smrti grešnika in naj bo še tako globoko v grehu, vsakega bo duhovno obudil, če za to prosijo, ali kdo drugi za njega prosijo.

Piskači in hrumeči ljudje okrog mrtve Jairove hčere so svet in nečimernost, ki streže mrtvi duši. Ko se toraj on približa, ki hoče dušo obuditi, se mu smejejo. Treba jih je odstraniti; mir in tišina sta potrebna onemu, ki hoče obuditi dušo. Tudi dandanes še živi Peter s ključi, sveti Jakob s svojo gorečnostjo in sveti Janez z nežno ljubeznijo. Vzdigniti se more le roka v spovednici in duša oživi.

Deklica je podobna duše, katere je mrtva zavoljo smrtnega greha. Zveličar pravi, da deklica spi, ker jo lahko obudi, če se duša skesa. Piskači so skušnjavci in ljudje, kateri umno dušo z nečimerno hvalo, telo pa nasičevajo in grešnimi nasladi. Ker smo vsvarjeni za večno življenje, za ne poslušajmo mrtvaških pesmi in življenja, katerega nam nudi svet. Hrumeča množica je naša navezanost na svetne stvari in mesno poželjenje. Mnogi zice je treba toraj odstraniti, da ne vodi človeka v zmotno. Tudi piskače je treba odstraniti iz duše, potem bo šel Kristus vstopil v hišo našega srca.

Bodimo pa vedno pripravljani na smrt. Sveti apostol Pavel pravi: To vam pravim bratje, čas je kratek.

REV. J. PLAZNIK.

KAJ NAS UČI NARAVA.

Priobčuje Rev. J. Plaznik.

TRETJE POGAVJE.

Stvarnikova modrost se kaže iz rastlinskega kraljestva.

(Nadaljevanje.)

Botanika in vera.

Vsak posamezni del rastlinskega kraljestva glasno oznanjuje stvarnika. Človek lahko združi ravno iste prvine, katere najde v sestavi rastlin; morda bi jih združil tudi na isti način in jim dal isto obliko, nikoli pa jih ne more združiti tako, da bi naredil seme ali rastlino, katere bi rastle. Začetek življenja da samo Bog pri stvarjenju. On je rekel v začetku: "Naj zemlja požene travo, zelišča, katera bodo rodila seme in sadna drevesa svoje vrste." — Gen. 1:11. Naj ogledujemo travno bilko ali pa mogočnega hrast, povsod čujemo odmev zapovedujočega glasu nebeskega Očeta: "Travna bitka," pravi dr. Brown, "vpija mokroto iz zemlje, vsakava zrak in vpliv podnebja; s svojimi nežnimi udli in po svoji zmožnosti si prede obliko in malih delcev." Ali more kak človek ali številni ljudi, napraviti kaj takega, kar bi rastle in živelo s tem, da bi vlekle hrano iz zemlje, zraka in vode?

Vsako drevo nam daje čudežen zgled pravega gospodarstva in naravi in tako vodi opazovalca k spoznanju vsemodnega stvarnika. Drevo požene svoje korenine v zemljo tako globoko, kakor je treba za drevesno visocino nad zemljo. Kakor se raztezajo veje nad zemljo, tako se raztezajo tudi korenine v zemlji. Korenine sezajo tako na široko v zemlji, da pada dež iz konca drevesnih vej ravno na konec korenin.

Nasprotstvo in sorodstvo med živalmi in rastlinami je tako sorodno, da bi eno ne moglo obstajati brez drugega. Mr. Balfour je določil sledečo tabelo, katero kaže razmere med živalskim bitjem in rastlinami.

- Zival: Je stvar, katerega rabi kisik. Rastlina: Je stvar, katerega daje kisik. Zival: Se lahko premika. Rastlina: Je stalna. Zival: Žge ogljik. Rastlina: Zmanjšuje ogljik. Zival: Daje od sebe ogljikovo kislino. Rastlina: Jemlje ogljikovo kislino. Zival: Rabi kisik, skrob, gumi in sladkor. Rastlina: Daje kisik, skrob, gumi in sladkor. Zival: Vzbuja toploto. Rastlina: Jemlje toploto. Zival: Daje prvine zraku in zemlji.

Rastlina: Dobiva svoje prvine iz zemlje in zraka.

Zival: Spreminja žive snovi v rudninske.

Rastlina: Spreminja rudninske snovi v žive.

Tako vidimo, da, kar rabi žival, nam da rastlina in obratno. Če bi rastline ne rastle, bi nikdo ne mogel živeti. Kisik je del zraka. Brez njega bi ne bilo življenja. Ravno kisik je oni del zraka, ki dela človeka veselega. Menda je ravno zato po mestih manj veseleja, ker ni toliko rastlin, da bi nam dale zadostno množino te snovi. Tudi je preveč ognja. Kaj pa je ogenj in kaj se pravi, da kaka stvar gori? Nič drugega, kakor da se dotična stvar, o kateri pravimo da gori, spaja s kisikom, katerega jemlje iz zraka. S tem jemlje zraku to, kar mi rabimo in daje ogeljik, katere nas duši in dela žalostne. Tudi toplota in svetloba vplivata na rastlinsko rast. Toraj, če je več svetlobe in gorkote, a ne od ognja, tem hitreje raste rastlina in tem več kisika nam da. Ko se solnčna toplota zmanjša v jeseni in pozimi ter skrajša solnčna svetloba, rastline nehajo rasti in primanjkuje nam kisika, kateri nam daje veselje in živahnost. Pripoveduje se, da so bili ljudje v nekem kraju vedno otožni. Zgradili so tovarno, za izdelovanje kisika. Takoj so prebivalci oživel in postali veseli. Kako pa potem moremo živeti v jeseni in pozimi, ko so rastline, kakor bi bile mrtve? Bog ni pustil Svoje dela nepopolnega. Zrak se giblje. Zato so vetrovi, da spreminjajo zrak, da nam donesajo zdrav zrak iz drugih dežel. Vse to kaže natančen načrt in določen red v medsebojni odvisnosti rastlinskega in živalskega kraljestva. Ali more biti tolika medsebojna odvisnost posledica naključja? Ali bi ne bila neumnost prve vrste tajiti določen red, ko vidimo tako razumno gospodarstvo? Le pri-poznajmo, da vsemodni stvarnik živi. Bolj ko spoznavamo rastlinsko kraljestvo, bolj se učimo spoznavati stvarnika?

Sorodstvo med naravno in nadnaravno vero je intimno. Kdor natančno proučuje botaniko, mora priti do tega zaključka. Travniki, gozdovi in polja dajejo človeku vzvišene misli. Da, celo človek, kateri malo ali nič ne misli, nam to dokazuje. Kaj je človeška umetnost v primeri z umetnostjo stvarnikovo. Ljudje si stavijo visoka poslopja. Drugi opazujejo te stvari človeške umetnosti in kmalu pozabijo. V teh poslopih so delavnice in uradi. Kakšne vzvišene misli se rode delavcem v glavi, kateri delajo v teh poslopih dan za dnem. Največkrat jim dajejo duška s kletvinami. Pogled pa človeka, kateri živi v poslopih, katero mu je oskrbel Bog, v naravi. Četudi ne opazujejo Božje modrosti, navadno so veselejši, kakor mestni prebivalci; kajti iz narave veje duh Božji. Ravnoisti dobri stvarnik, kateri se natihooma razodeva v rastlinah in cveticah, se nam jasneje razodeva po veri. "In Bog je rekel: Naj zemlja požene zelišča, taka, katera bodo nosila seme in drevesa, katera bodo rodila sad svoje vrste... In zgodilo se je tako." Gen. 1:11.

V naravi, kakor tudi v podzemlju milosti, Bog večkrat rabi navidezna neznamna sredstva, da doseže svoj namen. "Božja pota niso vselej naša pota niti Njegovog mišli; kakor naše misli." V svoji neskončni modrosti zna spojiti kakih petnajst prvini v skoro brezkončno število zelišč in dreves, katera krase našo zemljo. In kako složna sta rastlinsko in rudninsko kraljestvo! Povsod vidimo, da jih je Bog vsvaril tako, da služita eden drugemu. Pogled skalo na visoki gori. Tu ne more rasti nobena stvar. Vendar, če pogledaš bolj natančno, boš opazil, da je skala pokrita z nekakim mahom. Ta daje od sebe neko kislino, katera zdrobi najtrši kamen in ga spreminja v prst. Ta rastlina napade suhe skale in jih spreminja v plodonosno zemljo, katero nosi voda v doline. Ta rastlina je spremenila tudi koralne otoke v Tihem oceanu v rodovitno zemljo, v kateri rastejo kokosove palme. To drevo pa daje odnotnim prebivalcem vse, kar rabijo za življenje. Ta mah spreminja skale v rodovitno zemljo in trde koralne otoke v rodovitne vrtove. Zopet čudovit zgled Božje moči! Kako preprosto sredstvo! Kako velik vseh! Kako so priprosti ti koralni otoki in vendar še Amerikanci ne znajo zgraditi kaj takega! Bog pa zna spremeniti to skalovje v krasen vrt, mrtvi zgradbi vdahniti življenje, ker je začetek in edini povzročitelj življenja. (Nadaljevanje sledi.)

ZALOVANJE. Zopet so prešli dnevi polni spominov na naše drage pokojne in zopet se na novo vzbujajo v naših srcih spomini na ljube nam osebe, ki so nas zapustile. Misel na mrtve kaže mnogih izgubljenih srečo v polni žalosti, a vernih duš dan, nam nudi zopet uteho, ki korenin v živi veri na zopetno svidenje v drugem boljšem svetu, kjer vlada blaženi mir. — "Vse na svetu je migljivo!" To nas tolaži in daje nam za-vest, da ne more nobena boleost trajati dolgo.

Notranja duševna bol se je izraževala vse čase pri vseh narodih tudi v

zunanjih znakih. Stara grška povest pravi, da si je mladi Agamemnon pri povratku v domovino odrezal na grobu očetuom lase v znake velike žalosti. Na isti način so tudi Grki in drugi orientalski narodi izražali svojo žalost; Rimljani so si pa ravno nasprotno v znak velike žalosti pustili rasti brado in lase. Tudi ljudje niso smeli v znak žalosti rezati nohtov in las, ampak so hodili v vrečah, v raztrganih oblačilih, posuti s pepelom. In še dandanes živijo narodi, ki si iz žalosti pulijo lase ranijo kožo lica, polagajo na telo pleteno žice in se mučijo s postom.

Zelo različna je bila doba žalovanja. Rimljani so žalovali za roditelja deset mesecev. Stari Germani sploh niso obžalovali smrti soproge, žalovali so le vdovince za možmi. Danes je način žalovanja pri boljših krogih sledeč: vdove nosijo leto in pol črno obleko brez nakitja. Vdovec žaluje šest mesecev, oba imata črnoobrobljena pisma, posetnice in žepne rute in živita zelo rezervirano. Za očetom ali materjo se žaluje leto dni. Za dedom in babico, bratom in sestro se žaluje šest mesecev, medtem ko se obžaluje smrt strica ali tete le tri mesece. Glede ostale rodovine pa se ravna žalovanje po okolnosti. Tujo osebo, po kateri se podeduje premoženje, se obžaluje šest mesecev. Otroci do dvanajstega leta žalujejo le za starši, in sicer pol leta.

Različna je tudi barva žalosti. Grki in Rimljani so se nosili črno. Ta barva je značila odhod duše v podzemlje. Žene so za časa cesarjev nosile belo barvo; ta nošnja je spominjala na preseljene duše k večni luči. Egipčani so nosili rmenno obleko — barvo odpadajočega drevesnega listja. Nekateri afričanski narodi se oblačijo sivo, ker je to barva pepela, v katerega truplo razpade. Pri mohamedancih je barva žalosti modra barva ker je modro nebo bodoči dom mrtveca. V belem žalujejo Kitajci, ki mislijo, da se pokojniki pretvarjajo v duhove, ki žive varujejo. Ludjevik XI. je nosil črno barvo, medtem ko so ostali francoski kralji nosili rujavo. Rdeča barva je bila barva beneških senatorjev, ki so žalovali ob smrti doža. Ves ostali krščanski svet pa nosi v znak žalosti črno obleko, ker je črna barva znak bolesti nad nočjo groba.

Lepo je, da izkazujemo pokojnim svojo ljubezen tudi po smrti. Vendar mora kristjan v žalosti neko gotovo mero držati, sam sebe tolažiti in pustiti, da ga tolažijo drugi, da ga žalost ne uniči. Saj duša pokojnega počiva v roki božji in uživa nebeško uteho. Mrtvi spe in čakajo dneva, ko se bodo trajno združili z nami.

Memento mori!

Vseh vernih duš dan, dan globoke žalosti, je zopet minul. Sveži vencji pa lepo okrašenih grobovih pošiljajo še neme pozdrave našim dragim, ki spe v temnih grobovih. Dokler bodo ljudje živi, bodo čutili potrebo svojih žalosti za dragimi pokojniki tudi na zunaj izraza dati in od časa do časa obiskati kraje, kjer čakajo njih trupla večnega vstajenja. Nehote nam dokazuje okraševanje grobov neumrljivost duše. Kaj naj bi sicer pomenila navada krasiti grobove in častiti mrtve, če ne bi poleg strohnelih trupel živela neumrljovost duša?

Vsi kulturni narodi častijo mrtvece. Ne bomo govorili o starih Egipčanih, ki so v živi veri na nesmrtnost duše gradili mrtvim piramide, tudi ne o Indijcih, Rimljanih, Grkih ali Slovanih, pač pa o stih možeh, ki so zavzemali med učenjaki odlična mesta, pa so bili preverjeni, da človek živi tudi po smrti dušno življenje. Najmodrejši možje vseh časov so verovali na neumrljivost duše, le v socialno-demokratskem časopisju najdemo brezmiselnostne članke o duši in posmrtnem življenju. Tako je pisal "Arbeiterwille" sledeče: "Kaj je smrt? Nikdar več se ne bode-mo videli!" Resen in upoštevanja vreden odgovor dajejo takim ljudem izreki velikih in znanih mož.

Sir Charles Bell (1781-1842), slavnj anatom, fiziolog in kirurg, piše: "Čemu naj nam služijo vsi dokazi božje vsegamogočnosti, čemu ustvarjenje dušnega in telnega človeka, če je enkrat vsega konec? Pri vsakem koraku se nam nudi množica dokazov, da je živa duša ustvarjena za nekaj višjega."

Učenjak T. G. Daumer, ki je po dolgih blodnjah postal katoličan, izraža svojo vero v zopetno združenje duše s telesom tako-le: "Človek ni najvišji in zadnji produkt stvarjenja. On je nepopolno organizirano in zato nesrečno bitje, ki ne more biti večno, ampak mora narediti prostor drugemu, ki še ne eksistira."

Eden največjih matematikov vseh časov, Karl Friderik Gauss, čigar znanstvena dela uživajo splošen sloves, je imel neomajljivo vero v življenje po smrti. O svojem mišljenju se je nekega dne izrazil sledeče: "Naj živi duša 80 ali pa milijon let, če enkrat premine, je čas njenega življenja le trenotek. V sled tega mora dobiti človek prepričanje, da obstoji poleg tega materialnega sveta še drugi, popolnoma duševni svetovni red, ravnatko mnogoličen kot ta, v katerem živimo, — in tega bode enkrat deležni." Naravoslovec Henrik Stefens

pravi samo o sebi: "Blagoslov iz otročjih let je bila trdna vera v neumrljivost skozi vsa leta mojega življenja." Njegov ravnatko znani kolega Henrik Schubert piše v svojem naravoslovstvu: "V meni, okoli mene in nad menoj živi mojim očem neviden, mojemu razumu nezapodljiv, srečen, več in nespremenljiv — pravi svet življenja."

Čelo Kant, ustanovitelj modernega brezverstva, mora glede neumrljivosti priznati: "Ko razpade telo človekovo

tedaj se vzpne neumrljoc duh črez vse, kar je mrtljivo in nadaljuje v sorazmerju z naravo svoje življenja."

Koncem naj navedemo še stavek, ki ga je ob svoji osemdesetletnici zapisal veliki general Moltke v svoj dnevnik: "Stojim na robu svojega življenja. Kako vse drugače se bode na onem svetu merilo naše zemeljsko delovanje; kako velika bode razlika pri veliki sodbi med nizkotnim in vzvišenim. Zato je dobro, da se na tem svetu ne hvalimo!"

Iz malega raste veliko!

Resničnost tega pregovora je neovrgljiva. Ako želite imeti kaj za starost, začnite hraniti v mladosti. Mi plačamo po

3%—tri od sto—3%

na prihranke. Z vlaganjem lahko takoj začnete in to ali osebno ali pa pismeno. Vse uloge pri nas so absolutno varne. Naša banka je pod nadzorstvom zvezne vlade.

Mi imamo slovenske uradnike.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital in rezervni sklad \$400,000.00.

ROBT. T. KELLY, pred. CHAS. G. PEARCE, katir

VELIKA OTVORITEV
~NAŠE~
Nove Mesnice
ŠRAJ IN ŠEGA

209 Ruby Street Joliet, Illinois

Posebne cene za petek in soboto dne 2 in. 3.

Pot Roast 18 & 16c	Round Steak 20c
Veal Roast 22 & 20c	Porterhouse Steak 18c
Plate Boiling Beef 14c	Cal. Hams 24c
Veal Stew 18 & 16c	Regular Hams 29c
Leg of Lamb 20c	Sm. Spare Ribs 24c
Pork Loins 25c	Pork Butts 35c
Sirloin Steak 18c	Domača mast 28c

Poleg vse vrste suhega mesa imamo tudi polno zalogo grocerije in naš namen je služiti našim odjemalcem v popolno zadovoljnost in po vedno zmernih cenah. Pridite k nam da prihranite denar.

Moore's Stoves Save and Satisfy

One reason why you should have Moore's Stoves is the unequalled satisfaction they give. But—a better reason—and one you can't afford to overlook—is the big saving of fuel Moore's Stoves mean to you.

Moore's Air-Tight Heater

Cuts down your present fuel bills fully a half. Gets all the value out of the coal—nothing goes to waste. Moore's Everlasting Firepot burns the gas, the smoke, the soot—converts them into heat instead of letting them vanish up the chimney. Use any fuel you like—best hard coal or cheapest slack—all work equally well in Moore's Air-Tight Heater. The Moore's Dust Flue and Air-Tight Draft Control are two other big features that put Moore's Stoves in a class by themselves. When will you call?

Moore's Range With the Glass Oven Door Will also interest you. One glance will make you want it. Steel or cast-iron—all sizes—prices fit your purse.

Poehner & Dillman 419-423 CASS ST. Phone 119

MALI VITEZ

(PAN VOLODIJEVSKI.)

Zgodovinski roman, Spisal H. Sienkiewicz.

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski.

(Dalje.)

"Prav je tako. Vrl človek je in realisti, samo nekoliko predebor. Njemu je sloga nad vse; gleda le na to, kje bi koga pomiril s kom, bodisi tudi za prazen nič. Toda povejte mi odkritosrčno, za koga imate Boguslava Radzivila?"

"Od tedaj, ko so me Kmitičevi Tartarji ujeli pod Varšavo, nimava ničesar več skupaj. Zapustil sem to službo in je nisem več iskal. Sicer je bogat gospod, pa zloben in samopašeni človek. Nagledal sem se ga dovolj, ko je lazil v Tavrogah za nadzemske Bilevičeve."

"Kakšno nadzemske? Človek, kaj pravite? Bilevičeva je iz gline ter se lahko stare kakor vsak kroznik. — Vsekakor pa to še ni nič."

Po teh besedah se Zagloba zardi od jeze in oči mu stopijo iz jamic.

"Pomislite, gospod, ta ničemer nikar je celo poslanec," reče.

"Kdo?" vpraša začuden Kelling, čigar misli so bile še zmerom pri Alenki.

"Boguslav Radzivil! Toda ugovori, pritožbe! Čemu so? Čujte! Vi ste poslanec, vi lahko sprožite to stvar, jaz pa zakričim z galerije; ne bojte se. Pravica je na naši strani. Ako pa ho- te ovrčiti postavo, lahko napravimo med poslušalci takšen hrup, da bo celo tekla kri."

"Na usmiljenje božje, ne storite tega, gospod. Stvar hočem sprožiti, ker je pravičina, toda Bog ne daj, da bi o- virali zborovanje."

"Pojdem tudi k Hrapovicem, dasi je mlačna voda, kar je prav škoda, za- kaj od njega, kot bodočega maršala, je zavisno mnogo. Pa tudi Pace naš- čujem. Spomnimo se vseh njegovih spletk. Na potu sem slišal, da se hoče ta pridanič potezati celo za krono."

"Naš narod bi moral izgubiti razum in ne bil vreden, da živi, ako bi si imel takšne ljudi voliti za kralje," odgovori Kelling. — "Toda počite sedaj, gospod, pozneje kdaj pa se greva posve- tovat s kraljevim maršalom, svojim prijateljem."

IV.

Nekoliko dni pozneje je bilo zbirališče otvorjeno in, kakor je bil napovedal Kelling, so ondi izbrali za predsed- nika gospoda Hrapoveckega, takrat podkomornika smolenskega in pezneje vojvodo vitezkega. Ker je imelo zborovan- je samo označiti dan volitve in ustanoviti višje sodišče in ker spletk- am različnih strank ob tem ni bilo ugodnega polja, je obetalo biti zborovan- je še dosti mirno. Samo izpočetka je bilo nekoliko razburjeno zaradi pri- tožb in očitaj. Ko je poslanec Kelling izrekel svoj dvom zoper pravilno izvolitev gospoda pisarja belskega in njegovega tovariša kneza Boguslava Radzivila, je takoj zaklical močan glas med poslušalci: "Izdajica! Inozemski uradnik!" za tem glasom so se odzvali še drugi; pridružilo se jim je tudi ne- koliko poslancev, in zbirališče se je nepričakovano razkrojilo na dve stran- ki, izmed katerih je hotela ena raz- pravljati o volitvi, druga pa jo potrditi. Naposled se je sklenilo, da se izbere komisija, ki pretehta to stvar ter potrdi izvolitev. To pa je bil krepak ude- rec za kneza hlevarja, zakaj že samo to, da se bo razpravljalo, ali je sposo- ben sedeti v izbi poslancev, da so se javno naštevale vsa njegova izdajstva in izneverjenja, zvršena v švedski vojni, je pri ljudovladi pokrilo z novo sramoto ter korenito izpodkopalo njegove slavohlepne namene. Računal je bil na to, da se utegne spričo vzajem- nega nasprotovanja nečestovitega lota- rinske stranke, ne glede na druge manjše, volitev ugodno iziti za doma- čina.

Ošabnost in prilizovalci pa so mu govorili, da ta "domačin" ne bi mogel biti ničče drugi nego oni, ki je znan kot največji genij, ki je najmočnejši in najznamenitejšega rodu.

Prikrival je dosedanje namene in de- loval že prej skrivaj po Litvi; sedaj pa je jel nastavljati mreže celo v Varšavi. Ali zdajci zapazi, da se mu je mreža hipoma pretrgala in da je dobila veliko luknjico, skozi katero mu lahko uidejo vse ribe. Skripal je torej z zobmi ves čas, ko je sodišče razpravljalo o nje- govih volitvi, in ker se Kellingu, kot poslancu, ni mogel osvetiti, je razgla- sil med svojimi dvorniki nagrado tiste- mu, ki mu pokaže onega poslušalca, ki je na Kellingov predlog prvi zakričal: "Izdajica in podkupljavec!"

Zagloba je bil predobro znan, da bi moglo ostati njegovo ime dolgo skr- ito. Sicer pa se tudi sam ni skrival. Ipres se je knez raztogotil še huje, pa se tudi ni malo prestrašil, ko je zasli- šal, da mu stoji nasproti tako priljub- len mož, nad katerim se je bilo težko znositi.

Pa tudi Zagloba se je zavedal svoje moči. Ko so mu knezove grožnje jele

doletavati na ušesa, se je ozval med množico zbranega plemstva:

"Ne vem, ali bi bilo to komu zdravo, ko bi mi tu le en las padel z glave. Do volitve ni daleč, in kjer se dvigne sto- siščo bratovskih sabelj, utegne nastati zmeda..."

Te besede so prišle na ušesa tudi knezu, ki si je grizel ustnice, se prezirljivo nasmehnil, obenem pa si misli v duši, da govori Zagloba prav.

Druga dne je tudi očitno izpre- menil svojo nakano glede starega vite- za, kaj ko je nekdo na gostovanju pri knezu omenil Zagloba, je dejal Boguslav:

"Ta plemič mi je, kakor sem čul, ze- lo nenaklonjen; toda jaz ljubim vite- ške ljudi in najsi bi mi v bodoče ne ne- hal škodovati, bi ga vendar zmerom ljubil."

Teden pozneje je ponovil prav te besede samemu Zaglobi, ko sta se sre- čala pri velikem hetmanu Sobijeskem.

Zaglobi, dasi je kazal miren obraz poln zavesti, je vendar nekoliko moč- nejše utripalo srce v prsih, ko je ugled- dal kneza; saj je bil to vendar ljudjo- žerev, z daleč sezajočimi rokami, ki se ga je vse balo. Knez pa ga ogovori preko vse mize:

"Vrli gospod Zagloba, zvedel sem, da ste mi, dasi niste poslanec, hoteli po nedolžnem iztirati z zbirališča; to- da po krščansko vam odpuščam ter vam rad pomagam do povišanja, ako bi bilo treba."

"Držal sem se ustave," de Zagloba, "kar je dolžnost vsakemu plemiču; kar pa se tiče pokroviteljstva, mislim, da mi je v mojih letih božje pokrovitelj- stvo najpotrebnejše, saj nimam več mnogo do devetdeset let."

"Lepa starost, ako je bilo življenje tako krepostno, kakor je dolgo — o čemer pa ne dvajim."

"Služil sem domovini in svojemu gospodarju, ne da bi bil iskal tujih bo- gov."

Knez se nekoliko zamračil.

"Služili ste, gospod, tudi proti meni, to vem. Toda naj nastane sloga med nama: Vse to bodi pozabljeno, celo to, da ste tujo, zasebno zavist rabili proti meni. Z onim preganjalcem imam še nekatere račune, toda vam nudim pri- jaznost in roko."

"Le siromašen vojak sem, in to bi bila zame prevelika čast. Moral bi se spenjati ali celo skakati k njej, to pa je v starosti že pretežavno. Ker pa go- vorite, svetli knez, nekaj o računih z gospodom Kmitičem, mojim prijate- ljem, vam svetujem iz srca, da opustite to aritmetiko."

"Prosim, zakaj?" vpraša knez.

"Ker nahajamo v aritmetiki štiri na- čine računstva. Dasi ima Kmitič pre- cej imetja, je vendar to le muha proti vašemu knežjemu. Torej z delitev Kmitič ne bo privolil, z množenjem se ukvarja sam, jemati si tudi ne da nič- sar, moglo bi se mu torej samo kaj do- dati; to pa, ne vem, ali bi vam bilo po- godu."

Dasi se je Boguslav dobro boril z jezikom, ga je vendar ta zavrutev in nemara tudi drznost Zaglobova tako prevzela, da je pozabil na jezik v ustih. Navzočim pa so se jeli tresti trebuhi od smeha, gospod Sobijeski se je za- smejal na vse grlo in dejal:

"To je star Zbaražec! Izborna seka s sabljo, pa tudi jezika nima prirasle- ga k nebu. Bolje ga bo puščati v miru."

Boguslav, videč, da je naletel na trdovratneža, res ni več poizkušal pri- dobiti Zagloba za svoje namene. Pri- čel je razgovor z drugimi ter je le zdaj pazdaj preko mize jezno pogledal sta- rega viteza.

Toda dobre volje gospoda Sobije- skega še ni bilo konec, torej je nada- ljeval:

"Možster ste, gospod brate, pravi možster. Ali ste že našli sebi enakega v tej ljudovladi?"

"Kar se tiče sablje," odgovori Za- globa, veselo pohvale, "me je dosegel samo Volodijevski. Pa tudi Kmitič mi ne dela sramote."

Po teh besedah je pogledal Bogu- slava; ta pa se je delal, kakor da ne sliši, in se marljivo razgovarjal s so- sedom.

"Da!" odvrne hetman. "Volodijev- skega sem videl, nekoč pri delu in bi bil porok zanj, ko bi tudi šlo za usodo vsega krščanstva. Škoda tega vojaka, da tava sedaj, kakor od strele zadet."

"Kaj se mu je prpetilo?" vpraša Sar- jevski, tehanovski mečnik.

"Ljubljena deklica mu je umrla na poti v Čenstohovem," reče Zagloba, "a to je še najslabše, da od nikogar ne morem zvedeti, kje je sedaj."

"Za Boga!" zakliče nato Varski, krakovski kastelan. "Potujoč sem kaj v Varšavo, sem ga srečal na poti. Bil je tudi namenjen semkaj in priznal mi je, da se mu je omrzil svet z vsemi zmo- tami vred, torej se je napotil na Mons

regijs, da ondi v molitvi in svetem premišljanju dokonča življenje."

Zagloba se zgrabi za lase. "Menih kamedulec postane, boste videli," zakliče ves obupan.

Novica gospoda kastelana je res na- pravila na vse močen vtisk. Gospod Sobijeski, ki je ljubil vojake in je sam najbolj vedel, kako so takšni potrebni domovini, se je zelo razžalostil. Čez nekaj časa reče:

"Človeški volji in hvale božji se ne smemo upirati, toda škoda ga je in težko je skrivati, da mi je žal po njem. To je bil vojak iz šole kneza Jeremija, izvrsten zoper vsakega sovražnika, zo- per Tartarje in lopovstvo pa neprekos- liv. Le malo še poznam takšnih lov- cev na stegi, kakršni je med kazaki neki Pivo, med našimi gospod Rušič, toda nobeden izmed njiju ni dosegel Volodijevskega."

"Sreča, da so časi že nekoliko mir- nejši," odvrne tehanovski mečnik, "in da se pagani zvesto drže pogodb, ki jih jim je vsilil vaš meč."

Po teh besedah se mečnik prikloni Sobijeskemu; ta pa odgovori, v srcu vesel te javne pohvale:

"Sosebno je treba zahvaliti Boga, da mi je dopustil dospeti na prag ljudjo- vlade ter nekoliko ohromiti sovražni- ka. Drugič pa je treba izreči hvalo vrlim vojakom, pripravljenim na vse. Kan bi se rad držal pogodb, to vem, toda celo v Krimu se mu postavljajo po robu in belogradska orda ga niti ne sluša. Ravnokar sem dobil poročilo, da se na moldavski meji zbirajo črni oblaki, ki nam lahko privabijo vojno v deželo. Ukazal sem tudi, pazno stražiti perhode, toda vojakov imam premalo. Ako zamašim eno luknjico, se naredi druga. Zlasti pa ni- mam večakov, ki bi poznali tatarske šege, in raditega mi je tako žal za Vo- lodijevskim."

Na te besede Zagloba spusti s čela pesti, s katerimi si je stiskal glavo, ter zakriči:

"Toda menih ne bo, ko bi moral tu- di Monte regium naskočiti z vojaki in ga odgnati siloma! Za Boga! Takoj ju- tri pojdem k njemu, nemara bo vendar slusal moj svet; ako ne, pa pojdem k predniku, h generalu teh menihov. Pojdem, ako bi bilo treba, celo v Rim. Nečem kratiti hvale božje, toda kak- šen bodi iz njega menih, ko mu še bra- da ne raste? Ina ondi brkov le toliko, kolikor jaz na dlani. Tudi svete maše ne bo pel nikdar; ko bi jo pa tudi, gotovo vse miši pobegejo iz samo- stana. Oprostite, gospodje, da gov- rim, kar mi prinaša žalost na jezik. Ko bi imel sina, bi še njega ne mogel ljubiti bolj, kakor ljubim tega vojaka. Ako bi postal vsaj bernardinec, toda menih — kamedulec! Ne — iz tega ne bo nič, kakor živ sedim tukaj! Takoj jutri se zglasim pri gospodu predniku, da mi da pismo na gvardijana."

"Obljube še ni utegnul napraviti," mu seže maršal v besedo, "toda preveč ne smete siliti vanj, da ne postane tr- dovraten; pa tudi na to je treba paziti, ali se ni v njegovem namenu pojavila volja božja."

"Volja božja ne pride naglo, zakaj že star pregovor pravi: Kar je prena- glo, je od vraga. Ako bi bila to volja božja, bi bil že davno zapazil v njem to naklonjenost, in on bi bil duhovnik, ne pa dragonec. Ako ne bi bil tako razburkan njegov um, ako bi bil mirno in razsodno storil ta korak, ne bi re- kel ničesar; toda volja božja ne navdahne človeka v obupanje. Ne bom silil vanj! Preden grem, hočem dobro pre- misliti, kaj mu poročim, da se mi pre- cej ne izmuzne. Toda Bogu zaupam. Siromak, vsekdar je več zaupal mo- je bistroumu nego svojemu; slutim, da bo tudi sedaj tako, ako se ni že po- polnoma izpremenil."

V.

Ko si je Zagloba oskrbel pismo pri- masovo in s Kellingom pretehtal ves načrt, je drugo jutro prišel na Mons regius ter pozvonil pri samostanskih vratih.

Srce mu je močno utripalo ob misli, kako ga neki sprejme Volodijevski, kaj mu pove; zakaj spoznal je, da bo mno- go, mnogo zavisno od tega sprejema. Tako razmišljujoč, pozvonil drugič, in ko zaskriplje ključ v zapahu ter se vr- ta nekoliko odpro, skoro nasilno po- moli glavo noter ter de osuplenu pla- demu vratarju:

"Vem, da mora imeti posebno dovo- litve, kdor hoče stopiti v samostan, to- da jaz imam nadškofovo pismo, ki ga izvoli, ljubljeni brate, oddati gospodu gvardijanu."

"Zgodi se, kakor želite," odgovori vratar ter se prikloni, ugledavši pri- masov pečat.

Po teh besedah potegne za jermen viseč od zvončka, in dvakrat pozvoni, da bi koga priključal, ker sam ni smel od vrat. Na zvončkov glas se prika- že drug menih, ki vzame pismo in ga odnese. Zagloba pa položi zveženj, ki ga je imel s seboj, na klopi, sede ter ja- me močno sopsti.

"Brat," reče naposled, "ali si že dol- go v samostanu?"

"Peto leto," reče vratar.

"Prosim te — tako mlad in že peto leto! Torej zame bi bilo že prepozno? Vsekakor pa se ti je moralo časih to- žiti po svetu, zakaj tega miče vojna, drugega trgovina, tretjega dekleta..."

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Abstracts of Title to all Real Estate in Will County.

Joliet Title and Guarantee Co.

Kapital \$50,000.00.

Kadar kupite HIŠO ali ZEM- LJŠČE, pridite, da Vam ure- dimo abstract.

Phones: 421 and 422.

CHAS. N. HOSSACK, Mgr.

114 N. Chicago St., Joliet, Ills.

TROST & KRETZ

— izdelovalci —

HAVANA IN DOMAČIH SMODK

Posebnost so naše

"The U. S." 10c in "Meerschum" 5c

Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na:

108 Jefferson Street, JOLIET, ILL.

C. W. Robson, Jr.

REAL ESTATE LOANN and RENTING

INSURANCE OF ALL KINDS.

Phone 297.

Prodajam tudi lote v Rockdalu.

204 Woodruff Bldg. JOLIET, ILL.

John Pubentz

prodaja najceneje v mestu

kokošjo krmo, zrnje, seno, slamo in drugo tako krmo.

Če imate kaj voziti, se oglasite pri nas, ki Vam pripeljemo vsako stvar, ka- kor naročite.

Pokličite nas po telefonu: Phone 2736.

Nov. naslov:

516 N. BROADWAY, JOLIET, ILL.

Stenski Paper

vseh vrst, barv in cen obešam ceneje in boljše Dela garantiram.

Tony Alberico

608 N. Chicago Street Chicago Tel. 4034

THE CAPITOL BAR

G. Svetlicich, Prop.

405 CASS ST., JOLIET, ILL.

Edina slovenska-hrvatska gostilna v osrednjem mesta.

Kadar se mudite na vogalu N. Chicago in Cass St. vstopite k nam za okrep čila vseh vrst.

DOBRODOŠLI!

Alpentinktura za moške in ženske lasje od katere tako prenehajo lasje odpadati in v šestih tednih krasni in gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo odpadali niti osiveli. 1 flaska \$2. — Ako želite imeti v 6ih mesecih krasne in goste brke in brado, rabite takoj Alpen Pomado. lonček \$2. — Imate li sive lasje? Rabite takoj Wahčić Brusil tinkturo, od samo ene flake postanejo lasje v 8ih dneh popolnoma naradni, kakoršne ste v mladosti imeli! 1 flaska \$1.75. — Wahčić Fluid kateri odstrani reumatizem, trganje ali kostibol v rokah, no- gah in križcah, popolnoma v 8ih dneh; flaska 2 dol. 50c. — Kurje oči ali bradovica na rokah ali nogah v 3 dneh popolnoma odstranim za samo 75 centov. Za potne noge rabite Kneiper prašek, pi- je pot, odstrani slab duh in ozeblino, baksa 75c. Elsa žauha zaceli vsako rano, opekline, bule, u- rove, grinte, kraste, lišaje v najkrajšem času, lonček \$1. večji lonček \$2. — Ta žauha je velikega pomena za odrasle in otroke. V slučaju potrebe bi mogla imeti to žauho vsaka družina v hiši. Če želite imeti čisto belo in mlado lice se umivajte z Wahčić "Tar Soap" (milo), odstrani priče, sol- nčaste pege in drugo nečistost na obrazu; 3 kose za 75c. Kateri bi moja zdravila brez uspeha ra- bili mujamim za \$5. Pri naročbi se priloži vsota v papirnatem denarju, če pa je menj kot dolar, se je v znakah pošto v pismo pošlje. Za vse drugo pišite po cenik, katerega pošljem zastonj.

JACOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Rojaki in rojakinje! Kadar imate ka- moške ali ženske obleke ali perila za očistiti in gladiti, ne pozabite na našo slovensko firmo —

WILL COUNTY CLEANERS AND DYERS

S. KODIAK, lastnik.

Office and Works, 302-304 Walnut St.

Joliet, Illinois.

Chicago tel. 3131. N. W. tel. 814.

Pokličite nas po telefonu in naš avto- mobil odpelje in pripelje obleko na vaš dom. Naše cene so zmerne in delo garantiramo.

Joliet Steam Dye House

Professional Cleaners and Dyers STRAKA & CO.

Office and Works, 642-644 Cass Chicago Phone 4444, N. W. 493.

Oscar J. Stephen

Soba 201 in 208 Barber Bldg. JOLIET, ILLINOIS.

JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi. Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poš- kobdi. Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim. Izdeluje vsakovrstna v notar- sko stroko spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

Telefon 101. JOLIET, ILL.

JOHN STEFANICH

N. W. Phone 348

Slovenska Gostilna:

vino domače in importirano, fino žganje in diseče smodke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

Zaupno zdravilo dela čudeže

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzro- ka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čišlanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebnostih naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebnosti, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo močje draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stalnišče. Izmed vseh boleznih jih je devetdeset odstotkov povzročeni in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodce in odstrani iz notranjine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakoršne ne- potrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno zareče rudeče vino. V zadevi zabasnosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabobe, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob spremembi žitja ali rudarje in druge delavce, ko dela- jo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodrere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lum- bago, otrplosti gležnjev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za ma- zanje po kopianju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijeto zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in usti; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kož- nih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTA- VAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemists

1333-1343 South Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

Jacob Mejak
KROJAČ
205 RUBY STREET, JOLIET, ILL.

JOSIP KLEPEC
Javni Notar
z 10 let. skušnjô
Izdeluje vse pravno in postavnoveljavne listine za vse slučaje. Če vam kdo plačo garnišira; Ako imate odkoga v drugem mestu plačo za tujarji; če hočete svojo plačo prepustiti; če potrebujete certifikat za dom; če imate kako drugo stvar za urediti tukaj ali v stari domovini obrnite se na mene 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill

Slovenian Liquor Co.

1115-17- Chicago St.
JOLIET, ILL.

GLAVNICA \$50,000.00.
Ustan. in inkorp. leta 1910

Družba naznanja rojakom, da ima veliko zalogo izvrstnih vin, žganja in drugih pijač, koje prodaje na debelo. Rojakom se priporoča za obila naročila. Pišite po cenik v domačem jeziku, ali pa po našega potovalnega zastopnika. Naš potovalni zastopnik je: Frank Završnik. Naše geslo: Dobra postrežba; vaše pa bodi: Svoj k svojmu!

Illirija Grenčica v steklenicah in Baraga
Zdravilno Grenko Vino

SLAVNOZNANI

SLOVENSKI POP
proti žejji - najbolje sredstvo.

Cim več ga pijete tembolj se ti priljubi!

Poleg tega izdelujemo še mnogo drugih sladkih pijač za krepčilo.

BELO PIYO

To so naši domači čisti pridelki, koje izdeluje domača tvrdka.

Joliet Slovenic Bottling Co.

913 N. Scott St. Joliet, Ill
Telefoni Chi. 2275 N. W. 480, ob nedeljah N. W. 344

Mestna Hranilnica Ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

NAJVEČJA SLOVENSKA HRANILNICA!

Koncem leta 1915 je imela vlog.....K 48,500,000.—
Rezervnega zaklada.....K 1,330,000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je PUPILARNO VARNA in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslojpa na Kranjskem proti 5/4 odstotkov, izven Kranjske pa proti 5/4 odstotkov obrestim in proti najmanj tri-četrt odstotkov odplačevanju na dolg.

LJUDSKA BANKA

Vložite svoj denar na obresti v največjo in najmočnejšo banko v Jolietu

Hranilnica

Vlade Zđ. Držav, Poštne Hranilnice in Države Illinois.

Nad 12,000 najboljših ljudi v Jolietu ima tu vloženi denar. Pod vladno kontrolo.

3% obresti od vlog. Začnite vlogo z \$1.
First National Bank

PREMOŽENJE NAD \$4,500,000.00

MALI VITEZ.

(Nadaljevanje s 6. strani.)

"Apage!" reče menih in se pobožno prekriža.

"Kako? Nikdar te še ni mikalo iz samostana?" ponovi Zagloba.

Toda mladi menih pogleda nezaupno tako čudno govorečega nadškofovega poslanca ter ga zavrne: "Za komer se tukaj zapro vrata, ne gre nikdar več iz samostana."

"To bomo šele videli! Kaj se godi z gospodom Volodijevskim? Ali je zdrav?"

"Tu ni nikogar, ki bi mu bilo tako ime."

"Brat Mihael, ki je tu na poizkušnji?" odgovori Zagloba. "Bivši dragonski polkovnik, ki je nedavno dospel semkaj?"

"Njega kličemo brata Jurija, toda doslej še ni napravil objube ter je ne more napraviti pred določenim časom. "A gotovo je ne napravi, zakaj niti ne verjameš mi, kakšen babež je. Druga tega ne bi našel v vseh samo... hotel sem reči v vseh polkih vse vojske..."

"Meni se ne spodobi poslušati kaj takega," de menih čimdalje bolj začuden in nejevoljen.

"Čuj, brat. Ne vem, kje imate navado sprejemati tuje. Če tukaj, na tem kraju, bi svetoval, ko pride brat Juri, da odideš rajši v to sobo pri vratih, ker se bova pogovarjala samo o posvetnih rečeh."

"Rajši odidem takoj," reče menih. V tem se prikaže Volodijevski, ali "brat Juri," toda Zagloba ga ne spozna precej, zakaj gospod Mihael se je bil močno izpremenil.

V dolgi, beli suknji je bil videti dokaj višji nego v dragonski opravi; brčice, ki so mu bile prej štrlete kvišku, je povsilel ter si dal rasti brado, na kateri je bilo že opaziti nekaj zlatih kosmičev, nič daljših nego za pol palca. Poleg tega je močno shujšal in njegove oči so izgubile prejšnji lesk. Bližal se je polagama; roke je imel skrite na prsih pod sukno in glavo je povešal. Zagloba, ki ga ni spoznal, si je mislil, da je prišel morda sam gvardijan; zato vstane s klopi ter izpregovori: "Laudetur..."

Zdajci pa ga bolje pogleda, razprostre roke ter zakriči: "Gospod Mihael! Gospod Mihael!"

Brat Juri se je dal objeti, pri čemer so se mu dvigale prsi kakor od ihtenja, toda oči so mu ostale suhe.

Zagloba ga je stiskal dolgo; naposled mu reče: "Nisi sam objekoval svoje nesreče. Jokal sem se jaz, jokala sta se Skretuska in Kmitica. Vdaj se, Mihael, v božjo voljo! Naj te Oče nebeški potolaži in nagradi!... Prav si storil, da si se zaprl za nekaj časa v to zidovje. V nesreči ni nič boljšega nego molitev in pobožno razmišljanje. Daj, da te objamem še enkrat! Saj te itak komaj vidim skozi solze!"

In Zagloba se je res jokal, ginjen ob pogledu na Volodijevskega; naposled je nadaljeval:

"Oprosti, da te motim v tvojem premissljanju, toda nisem mogel ravnati drugače, in ko ti razodenem svoje nagibe, mi sana priznaš, da sem storil prav. Ej, Mihael, dokaj sva doživela skupaj slabega in dobrega! Si li našel za tem omežjem kaj tolažbe?"

"Našel sem jo," odgovori Mihael, "v besedah, ki jih tu slišim in ponavljam vsak dan ter jih bom ponavljal do smrti: Memento mori! V smrti je moja tolažba."

"Hm! Smrt je laže najti na bojišču nego v samostanu, kjer teče življenje tako, kakor bi kdo polagama odvijal nit s klobučca."

"Tu ni življenja, ker tu ni pozemeljskih stvari, in preden duša zapusti telo, je človek že kakor na drugem svetu."

"Ako je tako, mi je pač nepotrebno praviti, da belograjski Tatarji z veliko močjo pripravljajo napad na ljudovlado; to bi te itak ne zanimalo."

Volodijevski zdajci zavija brčice, desnica pa mu nehote seže k levemu boku. Ker pa ne najde sablje, takoj zopet vtakne roke pod sukno, povesi glavo in reče:

"Memento mori!"

"Resnica, resnica!" odgovori Zagloba, nestrno pomežikujoč z zdravim očesom. "Še včeraj je dejal gospod hetman Sobijeski: 'Naj bi Volodijevski pomagal odbiti vsaj prvi napad in šele potem odšel v samostan. Bog se ne bi razrdil raditega, zasluga takšnega meniha pa bi bila še dokaj večja.' Toda ni se ti čuditi, ako naposled svoj mir ceniš više nego srečo svoje domovine, zakaj: Prima charitas ab ego."

Sedaj nastane dalje časa molki; samo brčice se Volodijevskemu nekako naježijo ter se jamejo urno gibati.

"Objube še nisi napravil?" vpraša naposled Zagloba, "in lahko odideš vsak hip?"

"Nisem še menih; čakal sem še milosti božje kakor tudi to, da mi prej vse zemeljske, bolestne misli zapuste dušo. Toda milost je na meni, mir se mi vrača; odidem tudi lahko, toda nečem, ker se mi bliža čas, ko s čisto vestjo in prost zemeljskih želja lahko napravim objubo."

"Nečem te odvracati od tega; celo hvalim tvoj namen, dasi se spominjam, da je Skretuski, ko je hotel postati

menih, počakal vsaj dotlej, da je bila domovina oteta besnih sovražnikov. Toda stori, kar hočeš; ne bom te odvracal, ker sem ob svojem času celo sam čutil nagnjenje do samostanskega življenja. Pred petdesetimi leti sem začel celo noviciat: nepridiprav sem, če se lažem! No — Bog je obrnil drugače... Samo to ti povem, Mihael, da sedaj moraš ven za nekaj dni."

"Čemu neki? Pustite me tukaj v miru!" reče Volodijevski.

Zagloba dvigne rob svoje sukne k očesu ter zahti.

"Zaradi sebe," nadaljuje s pretrganim glasom, "te ne prosim pomoči, dasi me preganja knez Boguslav Radzivil in jaz starec nimam nikogar, ki bi me branil in ubranil... Mislim sem, da to storiš ti... Toda nič za to! Vedno te bom ljubil, ko bi me tudi ne hotel več poznati... Moli samo za mojo dušo, zakaj Boguslavovim rokam ne uide!... Zadeni me torej, kar mi je namenjeno! Toda drug tvoj prijatelj, s katerim si delil vsak kosček kruha, umira in te želi videti ter neče umreti prej, ker ti ima povedati še nekaj važnega, od česar je zavisen mir njegove duše."

Volodijevski, ki je že močno ginjen poslušal, kakšna nevarnost preti Zaglobi, se dajci zrna, zgrabi Zagloba za rame in vpraša:

"Skretuski?"

"Nikakor ne Skretuski, ampak Ketting!"

"Za Boga! Kaj se godi z njim?"

"Ko se je bil postavil v bran zame, so ga knezovi krvniki obstrelili; ne vem, ali preživi še en dan. Zaradi tebe, Mihael, sva prišla oba v takšne zapreke, ker sva le zato dospela v Varšavo, da bi te potolažila. Pridi vsaj za nekaj dni in potolaži umirajočega. Pozneje se vrneš in postaneš menih... Prinesel sem primasovo pismo gvardijanu, da ti tukaj ne bi delali ovir... Podvizaj se, vsak trenutek je drag!"

"Za Boga!" odgovori Volodijevski.

"Kaj slišim! Ovirati me ne morejo tukaj, ker sem tu šele kakor na poizkušnji... Za Boga! Prošnja umirajočega človeka je sveta stvar! Tega mu ne morem odreči!"

"Smrtni greh bi bil!" zakriči Zagloba.

"Tako je. Vedno ta izdajica Boguslav! Toda če se ne osvetim za Kettinga, naj se nikdar več ne vrnem semkaj... Najdem te dvornike, te krvnike in dosežem njih buče... Veliki Bog! Že iznova me napadajo pregrešne misli! Memento mori!... Čakajte, gospod, da se odenem v staro obleko, zakaj v samostanski ni dovoljeno odhajati..."

"Glej, tu imaš obleko!" zakliče Zagloba, dvignivši zveženj, ki je ležal doslej poleg njega na klopi. "Mislim sem na vse ter pripravil vse... Ne pogrešaj niti škornjev niti meča niti vrhnje sukne..."

"Stopiva v celico," odgovori naglo mali vitez.

In gresta. Ko sta se zopet prikazala ni stopal več poleg Zaglobe beli menih, nego častnik z žoltimi, do kolen segajočimi škornji, z mečem ob boku in z belim jermenom preko rame. Zagloba je pomežiknil z zdravim očesom ter se nasmehnil bratu vrtarju, ko jima je ta očito pohujšan odpiral vrata.

Nedaleč od samostana ju je čakal Zaglobov voz in pri njem sta bila dva služabnika. Eden je sedel na kozlu ter držal za vajeti štiri konje, ki jih je Volodijevski takoj ocenil z večimi očmi, drugi pa je stal pri koleščju z vrčkom v eni in z dvema časama v drugi roki.

"Do Mokotova je precej daleč," reče Zagloba, "ali ob postelji gospoda Kettinga naju čaka velika žalost. Naprej se, Mihael, in naberi si moči, da prebiješ vse to, ker si močno shujšal."

Po teh besedah vzame Zagloba služabniku posodo iz rok, nalije v obe kupici vina, tako starega, da je bilo kar gosto od starosti.

"Dobra kapljica je," reče, ko postavi steklenico na tla ter vzame kupico v roke. "Na zdravje Kettingovo!"

"Na zdravje!" ponovi Volodijevski.

"Hitiva!"

"Potem izpijeta oboja na dušek."

"Hitiva!" ponovi Zagloba. "Nalij, fant. Na zdravje Skretuskega! Hitiva!"

Novič izpijeta na dušek, ker se jima je res mudilo.

"Sediva na voz!" reče Volodijevski.

"Ali na moje zdravje ga ne izpiješ?" vpraša Zagloba z žalostnim glasom.

"Le urno!"

In zopet hitro izpijeta. Zagloba naglo izprazni kozarec, dasi je držal skoro pol litra, in potem jame klicati, ne da bi si bil obrisal brke: "Bil bi nevaležnež, ko ga ne bi izpil tudi na tvoje zdravje! Nalij, fant!"

"Hvala!" reče brat Juri.

V vrču se je pokazalo dno. Zagloba ga prime za uho in ga vrže na tla, da se razbije na drobne kosce, zakaj prazne posode ni mogel videti. Nato sedeta na voz ter se urno odpeljeta.

radovedno ozirati po okolici, kakor bi jo videl sedaj prvič.

Zdajci pa se Zagloba z roko udari po kolenih ter zakliče v nemar:

"Hoc! Hoc! Upam, da Ketting takoj odzdravi, ko te ugleda. Hoc, Hoc!"

In objemši Mihaela okrog vratu, ga jame stiskati na vso moč.

Volodijevski mu tega ni hotel ostati dolžan, torej sta se dalje časa objemala kar najprisrčneje.

Nekaj časa sta se peljala molče ter bila oboja kaj dobre volje. V tem so se že jele kazati predmestne hiše na obeh straneh ceste.

Pred hišami je kar mrgolelo ljudi. Povsod je bilo vse polno meščanov in služabnikov v različni opravi, vojakov in plemstva, često kaj odličnega.

Množica plemstva se je sešla na zbirališče," reče Zagloba; "dasi marsikdo izmed teh ni poslanec, hoče vendarle biti vpricho, hoče kaj slišati in videti. Hiše in krčme so tako napolnjene, da je težko dobiti sobo; plemenitašji pa hodi toliko po ulicah, da jih niti ne presteješ na lasih ali brkih na bradi. Pa tudi zale so te živalce, da človeka kar miče mahnuti z rokami po boku, nalik petelinu s krili, ter zapeti. Glej jo no, poglej ono črno oblečeno, za katero nosi hajduk zelen plašček. Ali ni lična, kaj?"

Po teh besedah Zagloba sune v bok Volodijevskega, a ta pogleda na označeno stran, pomigne z brčicami, zablisne z očmi, takoj pa se zave, rdečica ga oblije, glavo povese ter reče po kratkem molku:

"Memento mori!"

Zagloba ga novič objame okrog vratu.

"Kakor me ljubiš, kakor spoštuješ, Mihael, zaradi najine ljubezni ti svetujem: Oženi se! Toliko je tu zalih gosposodič: Oženi se!"

Brat Juri začuden pogleda prijatelja. Zagloba vendar ni mogel biti pijan, saj ga je časih popil po trikrat več, ne da bi se mu bilo kadilo, torej je govoril samo zato, ker je bil močno ginjen. Toda vsaka temu podobna misel se še bližati ni smela Mihaelovi glavi, dasi v prvem trenutku od čudenja ni hotel pokazati svoje nejevolje.

Potem pa strogo pogleda Zaglobi v oči ter vpraša:

"Vi ste brzkone pijani?"

"Iz vsega srca ti govorim: Oženi se!"

Volodijevski ga pogleda še strože.

"Memento mori!"

Toda Zagloba se ni dal odpraviti tako kmalu.

"Mihael, ako me ljubiš, stori to meni na ljubo, ter poljubi psu gobec s tem svojim 'memento'! Ponavljam, da lahko storiš, kar hočeš, toda mislim si tako: Vsakdo naj služi Bogu s tem, za kar ga je ustvaril. Tebe je ustvaril za to, da nosiš meč, ker ti je dovolil, da si se tako izuril v rokoborski umetnosti. Ako bi te bil hotel imeti za duhovnika, bi te bil obdaril s povsem drugim razumom ter ti naklonil večjo ljubezen do knjig in latinščine. Pomisli pa tudi, da sveti vojaki v nebesnih ne uživajo manjše slave od svetih menihov; bore se ondi s peklensčaki ter sprejemajo darila iz božjih rok, kadar se vračajo z zaplenjenimi zapori... Da je to vse res, tega vendar ne boš tajil?"

"Ne tajim in vem tudi to, da se je težko kosati z vašim razumom. Pa tudi vi ne boste tajili, da je v žalosti človeku bolje v samostanu nego med svetom."

"Ha, če je tako, torej se je tem potrebnije izogibati samostanov zaradi žalosti. Glucep, kdor zalaga žalost v hrano, nikar da bi stradala, da bi se mrha iztegnila prej ko prej!"

Volodijevski ne najde takoj odgovora, zato umolkne in se šele črez nekaj časa odzove z bolestnim glasom:

Ne govorite mi, gospod, o ženitvi, zakaj tak spomini mi le novič zbujujo žalost. Tudi davnega veselja nimam več, ker mi je odkapalo s solzami, pa tudi v letih sem že. Saj mi glava že sivi: dvainštirideset let, pa petindvajset bojnih pohodov, to ni šala, ni šala!"

"Bog, ne kaznj ga za ta greh! Fej! Še več nego dvakrat toliko jih imam na hrbtu, a vendar se moram časih še bicati, da se oteparam izkušnjav, ki se obešajo na človeka kakor cestni prah. Spoštuj spomin one sladke pokojnice, Mihael. Torej zanjo bi bil dober? Za druge pa misliš biti prepocen? Prestar?"

"Mirujte vendar, mirujte, gospod!" reče Volodijevski z bolestnim glasom.

In solze mu jamejo kapati na brke.

"Ne rečem več niti besedice!" reče Zagloba. "Daj mi samo častno besedo, naj se ima Ketting kakor se hoče, da ostane mesec dni pri nas. Treba je, da se snideta s Skretuskim... Ako se hočeš vrniti pozneje, te ne bo oviral nihče."

"Dam vam besedo!" odgovori Mihoel.

In takoj sta jela govoriti o drugih rečeh. Zagloba je pravil o zboru in o tem, kako je sprožil razpravo o volitvi kneza Boguslava ter o nesrečnem slučaju Kettingovem. Časih pa je prestat ter se zamislil. Vsekakor pa so morale biti te misli vesele, ker je zdaj pa zdaj udaril z rokami po kolenih ter ponavljal:

"Hoc! Hoc!"

(Dalje prih.)

Zakaj bi drago plačali novo orodje?

Skoro Novo Second-Hand
orodje, posodje, pohištvo in razno blago dobite v dveh velikih prodajalnah Second-hand blaga.

Wetherell & Reid.
118 Jeffersn St., Chicago Phone 3472.
412-414 Cass St., Chicago Phone 3494.

Kadar se mudite na vogalu Ruby and Broadway ne pozabite vstopiti v **MOJO GOSTILNO** kjer boste najbolje postreženi. Fino pivo, najboljša vina in smodke.
Wm. Metzger
Ruby and Broadway JOLIET

ANTON ZABUKOVEC
BRICK YARD BUFFET
Slovenska gostilna
500 Moen Avenue. Rockdale, Ill.
Chicago telefon 3406.

Kadar se mudite v Rockdalu ste vabljene, da posetite mojo dobro oskrbljeno gostilno, kjer dobite najboljše domače in importirane pijače.

ZA Zavarovanje
proti požarni, mala in velika posojila pojdite k **A. SCHOENSTEDT & CO.**
203 Woodruff Bldg. Oba tel. 169
Joliet, Ill.

R. F. KOMPARE
SLOVENSKI PRAVNIK
ADVOKAT
V So. Chicago, Ill.:
Soba 218—9206 Commercial Ave.
Telefon: South Chicago 579.

Fine Obleke,
vrhne suknje in moško opravo najnovejše mode, najceneje.
John J. McCarthy
"Outfitter to Men"
119 N. Chicago St., Joliet, Ill.
PHONE 2762

FRANK GRUM & COMPANY
stavbeniki in kontraktorji,
1100 N. Broadway Joliet, Illinois.
Chicago Phone 1706-R.
Sprejemamo vse vrste stavbinske posle, bodisi pri manjših ali večjih podjetjih ali posameznikih.
Podpisani sem tehnično izučen stavbenik. Izdelal sem šole na Dunaju in Gradcu ter izdelal državni izpit v Ljubljani, kjer sem sedem let posloval kot stavbinski mojster mesta Ljubljane.
Na željo izdelam načrte, kakoršne kdo želi.
FRANK GRUM.

Homewood Coal
Yard
M. MIKAN, MANAGER
Trd in Mehak Premog
ter drva in kurivo
1624 Nicholson St., Joliet, Ill.
PHONE 1797-W

W. C. DONOVAN
PRAVDNIK-ADVOKAT
4th fl. Joliet Nat. Bank Bldg., Joliet
Ko imate kaj opraviti s sodnijo oglasite se pri meni.

ANA KOVAČEVA.
Spisal Niko Andrijašević. —
Prevedel V. F.

Roditelji so sklenili oženiti kovača Šimna Matiča.

Neke nedelje je povabil Šimnov oče vse znanec, prijatelj in hišne starešine iz sosese na svoj dom. Bila je po običaju gosposka pojedina. Ko so se ljudje pogostili, se je dvignil stari in je začel govoriti:

"To, ljudje moji, gotovo že sami veste, zakaj smo se danes tako v zdravju in veselju zbrali. Po starem običaju sem jaz vladar na svojem domu, zato pa sem poklical vas, da se pogovorimo, pri kateri hiši naj bi se ženil moj sin."

Gostje so začeli naštevati eno za drugo v selu in so govorili: "Pri tej neta je malopridnica... Pri drugi je bila družina umazana in nesnažna, pri tretji zopet to... pri četrty ono..."

Naenkrat se je dvignila žena starega in je rekla: "Poslušajte ljudje, tudi moje neumnost. Jaz bi imela najraje, da bi moj sin mene poslušal — a mislim, da hoče — pa bi vzel Luco Antonovo. Saj veste, katera je: z njo bi se jaz razumela, a sloznost je najboljša zabela."

"Hm," se je oglašil stari Jure Šišić, "lepo je to, moja stara, ali povedal ti bom neko drugo. Je sicer malo od dobrega očeta, ali oholost jo je prevzela. Kadar gre, se prevzetno gizza; z očmi vrti po svetu; gologlava našopiri svoje lase na glavi, kakor kopic, pa nobene čipke ni na njej, nobenih vršnjakov na rokavih, lišpa in gizza se kakor pavica; a v rokavih nima nikoli ničesar drugega nego ogledalo; da si je le jezik bolj izvežbala, pa je ne užene sam vrag; no, seveda: tudi mati je cel večnost nikoli ne molči."

Stara se je razljutila: "Bogme, če se nosi čisto in lepo, kakor je: lepo k lepemu tudi spada, a kar govoriš drugega, vem jaz boljše nego ti. Oče njen je pravi človek, hiša na dobrem glasu, a mati, če se tudi včasih pregreši z jezikom, hvala Bogu; veš, kaj mi je dejal pokojni ded: Daj mi je od kuče, pa bila i od kučke. (Daj mi jo od kuče, pa bodi i od psice!)"

Kovaču je bila prisojena Luca in mati ga je poslala neke sobote k njej v vas. Bila je lepa noč z mesečino. Mlad kovač se ziblje s strahom, da ga kdo ne ugleda. Teško je potrkati na tuja vrata. Vrteč se na prstih, je mladi kovač naenkrat obstal. Zagledal in začul je mladega žbira, kako je govoril z Luco Antonovo. Hotel je poslušati, a se je bal, da ne bi slišal česa neugodnega in zabeležil ga je v srcu.

"Neumnež, boljše, da veš; to ni nevoščljivost," je pomislil pri sebi. Kovač se je prikradel naprej, počenil za kup drv in poslušal:

Luca: "Hvala Bogu, moji hočejo po vsej sili, da vzamem ono kladu. Jaj meni, žalostna mi majka, komu me vsiljuje!"

Žbir: "Pa pojdi ti veš, da te jaz pred petimi leti tako ne bi mogel vzeti, a kdo ve, če bi bili moji zadovoljni; ti se le drži njega, jaz bom pa pisal svojim, in varuj se."

Luca: "Lahko je zame, čuvaj se ti, da naju ne zaloti. Čuj, zvečer bo prišel; nikar se zopet povrniti, ampak videla se bova jutri popoldne pri Mili Štipanovi."

Dvoje mladih se je poljubilo in ločilo. Kovačev sin je vstal, pljunil na tla, stisnil pest in zaskripal z zobmi, pa se napotil po vasi. V neki kuhinji je gorela sveča. Teško mu je bilo vstopiti, pa je zmeđen stal pred vratni, a notri je zaslišal razgovor: "Nesreča od nesreče, da ona misli, da je kovačev sin tepec, pa da ne bo zvedel in mu ne bodo povedali. Mene bi bilo pred vsem svetom sram. Glej, zvečer ji je njegova mati naznanila, da bo prišel — in lahko se prikaže nenadoma, a ona gre z njim, pa pred hišo, in nihče ji ničesar ne reče."

Mladega kovača je ganil ženski glas od solz. Odprl je vrata brez trkanja ter se je komaj osvestil, ko je zagledal polno hišo ljudi in je želel dober večer. Za ognjiščem je sedelo pet do šest žensk in židar, bodoči svak kovačev. Kovač je pogledal naokolo in oko se mu je ustavilo na mladi deklici, katero je zalila rdečica.

"Ona je tisto govorila," se je spomnil kovač, ne da bi obrnil oči z nje. A Ani je bil njegov pogled težak, pa mu je ponudila stol, naj sede. Ogenj je plapolal na ognjišču, dekličja lica so se žarila, a vsi so molčali. Ana je prva pričela: "Kaj smo potihnili, saj je tu človek v hiši, govorite kaj!"

Židar je začel pripovedovati, kako je dobil na karte tri bokale vina. Mara, Anina sestra, je molčala, vzdihnila samo, a Ana mu je rekla: "Sliši, moj Štipa, čuvaj se kart. Veš, kaj pravijo stari ljudje: 'Kartopirec še ženo zaigra.'" A kovaču je rastlo srce, ko je poslušal Ano, zdravo deklico, kako počteno in svobodno govori. Mineval je čas, a kovač še ni izpregovoril niti besedice. Naposled se je dvignil, pozdravil vse, rekel: "na svidenje" in odšel naravnost domov.

Drugi dan opoldne je dejala stara si-

nu: "Bojazljivec neumni, da ne greš k njim; ali te bo snedla? Ali ti si se o-prijel onih gladnih usi..." Kovača so zabolje materine besede, a odgovoril ni ničesar. Prišla je druga sobota. Kovačev sin je zopet šel k Ani. Našel jo je samo za statvami.

"Ana," je govoril mladenič, "ne bodi ti žal, da sem se ustavljal pri tebi. Moji hočejo, da vzamem Luco. Sorodnica si ji, vem ali ti s poštena deklica; povej mi, svetuj mi!" Ana je nehala tkati. Silno se je začudila njegovim besedam, a zbrala se je in je rekla: "Oprost, brate, ali jaz se ne smem vtikati v te zadeve. Zame je ona lahko najboljša, a tebi ne more ugajati. Če si se odločil k njej, pojdi, pa poglej! Ako boš ti zadovoljen, bo vsakdo." Kovač ni vedel, kaj ji naj še reče, pa ji je začel pripovedovati celi dogodek z žbirom. Ani je bilo žal svoje sorodnice, ali ni je hotela braniti: lagati ni mogla, temveč je molčala. A Šimen se je osrdil, pa je dejal: "Ana, poznaš me. Siromak sem, ali moji prosti so trdi. Reci, Ana, ali bi me hotela." Deklica je postala zmešana.

Povesila je oči in gledala na stvano sukno. Malo, da je niso oblike solze. Vzdihnila je kratko in mu odgovorila: "Hvala, dečko, hvala od srca; Luca je moja sorodnica," pa je zaplakala na glas, iz prsi se ji je iztrgal dolg, krčevit plač. "Ti se bojiš," je rekel mladenič, "toda vseeno: Luca ne bo nikdar moja žena," in je odšel.

Nista minila dva dneva in Šimen se je srečal z Ano na potu. "Ana, ne muči me, reci, prosim te pri živem Bogu, ali hočeš biti moja žena?"

"Tvoja mati te muči, Šimen, ker ne greš k Luci; a če bi zvedela, da hodiš k meni, kako bi me mogla trpeti tvoja, in ako bi se omožila, tudi moja mati?"

"Jaz sem ti oče in mati," je odgovoril mladenič, "obljubi, Ana, in ne boj se; poglej te moje pesti." In on razprostere pred njo svoje žuljave roke.

"Tvoja sem," je rekla deklica in zbežala od njega. Mlad kovač se je oziral za njo, a od velike sreče in zadovoljnosti se ni znal ganiti z mesta.

Kovač je povedal materi vse, kar se je dogodilo, a stara je kar zbesnela od srda. "Idi, nesrečni sin, kamor si se zapletel, ali me hočeš ubiti? Vrzi neumnost iz glave, pa poslušaj starejša. Nekaka ljubezen te mori, praviš. Ljubezem; Bože, moj Bože, nesrečne ti mladine! A za mojih dni za to ni nihče vedel. Starši ti, sinko, ne bodo slabo svetovali, ampak ogibljaj se je in poslušaj me, boljše bo. A videl boš, da Luca ni slabša."

Šimen je molčal. Tisti večer je prišel k Ani. Za ognjiščem je stala stara Anina babica, oslabela od starosti, šibka in potrt. Šimen ni niti besede izpregovoril z Ano, temveč se je okrenil k stari in jo vprašal: "Stara, povej po pravici, koga mora človek bolj ljubiti, mater ali ženo?"

Anina babica se je nekoliko zganila, nato je pa dejala: "Moj sinko, ker me ravno vprašaš, ti hočem povedati neko priliko. Oni čas, ko je Gospod s svetim Petrom hodil po svetu, je prišel tudi v neko vas: Nihče ga ni hotel vzeti na prenočišče. Ko je bil na koncu vasi, je potrkal na vrata neke prilijene hišice. Gospodar jima je odprl, a onadva sta vstopila in vprašala za prenočišče.

"Nimam prazne postelje," je odgovoril siromak, "ker bo žena rodila; toda če hočeta, vama posteljem na ognjišču, pa se vlezita."

Tisti večer je rodila žena siromaku sina.

"Jaz ti bom za botra," je rekel Gospod. Krstili so dete, a Gospod ni imel, da bi mu kaj daroval, temveč je rekel siromaku: "Kadar boš ženil svojega sina, se oglasi, jaz mu bom zopet za kuma."

"A kje boš tedaj ti, da se ti oglašim?" "To je lahko. Kadar napoči oni čas, poklekni na gola kolena in pozdravi Gospo. Tedaj bom prišel."

Siromak se je zelo začudil, a rekel ni besede. Gospod in Peter sta šla naprej po svetu. Dete je rastlo in zrastle do žentive, in oče ga je nagnal, da se ženi. Ko so se zbrali svatje, je padla staremu na misel beseda potnikova, pa je pokleknil na gola kolena in pozdravil Gospo. Tisti trenutek je stal pred njim Gospod. Svatje so se napotili po deklico. Mlada sta se venčala in vsi so se vračali domov. Ko so bili blizu sela — a tam pred njimi je tekla reka, — se zaleti obad v nosnice konju, na katerem je jездil ženin. Konj je od muke zdijval in zdirjal v reko. Ženin se je utopil. Nastala je tuga med svatovi. Mrtveca so postavili sredi hiše. Oče in mati sta mledovala in prejočavala, a nesrečna žena je popolnoma pozabila nase in od tuge ni mogla ne plakati, ne govoriti. Oče in mati sta tožila:

"Zakaj naju ni požrla voda, ampak sina, najino hrano!"

A Gospod je slišal in rekel staremu: "Stari, tvoj sin je mrtev in nimáš nobenega potomca več; lezi ti namesto njega in on bude oživel."

Stari se je branil leči.

Tedaj je rekel Gospod materi: "Starka, dala si mu življenje, stara si, in kmalu te bo že tako pobrala smrt. Ako ga hočeš zameniti, ga moreš; ti boš umrla, a on bo oživel; lezi samo k nje-

mu." Starica je plakala in pogledala na moža, pa ni hotela.

Tedaj je šel Gospod k mladi nevesti, dvignil ji glavo in rekel: "Pojdi ti!"

Ona je vstala in legla poleg mrtvega moža.

Gospod — slava mu in hvala — je obudil ženina, ali tudi ženi ni dal umreti, ampak je njemu dejal: "Čuj me dobro, mož! Če vidiš, da se topi tvoje oče, tvoja mati in tvoja žena, skoči najprej in reši ženo, pa tudi če bi se ti oče in mati utopila!"

Starica ni govorila več, a kovač se je dvignil in pristopil k Ani, vprl svoje oči v njene in ji rekel: "Ali si slišala? Mene preganja moja mati zaradi tebe, ali vseeno se ne boj. Bog je na najini strani..."

Teško je opisati, koliko tuge je videlo dvoje mladih. Na Ano sta se spravila Luca in njena mati. Šimna je njegova stara klela, a on je prenašal mirno, srečen, da še oče ne ve. Ona je silno trpela. Domačini sami je niso pustili na miru. Tudi Šimen — ni več prišel k njej.

"Nekoč ga je srečala in mu rekla: 'Šimen, ti si me pozabil; zakaj me ubijaš?' On ji je pripovedoval, kako je mati besna, kako vse proklinja in se roti, da je nikdar ne bo sprejela v hišo. Tudi on sam je kakor neumen od muke in ne more priti k njej, ker ve, da bi preveč trpela."

"Toda," je dejal, "dal bom židarju denarja, da mi sezida hišo v dolinici na onem tvojem zemljišču, potem se bova poročila in sama živela. Vprašaj svoje glade zemlje in Stipana, pa mi povej!"

Čez mesec dni je postavljaj židar novo hišo. Imen se je moral dati oklicati. Žal mu je bilo storiti to brez roditeljev. Šel je k očetu in mu povedal vse po pravici, zakaj ni maral, Luco in kako je mati Ani nasprotna.

"Tudi če bi me Bog kaznoval, bi moje srce ne moglo prenašati, da mati njo preganja, zato pa pojdem sam v ono novo hišo, očka, dokler se stara ne pomiri, a s teboj bom enako delal kakor dosedaj. Blagoslovi me, oče, in oprost mi vse."

Starec ni vedel, kaj naj stori. Jezen je bil na sina, a zopet mu je dajal prav. Ni mogel nič drugega, pa je zaplakal in dejal: "Ti, moj edinec, ne smeš izpod mojega krova; jaz bom omeščal staro!"

Izza prvega oklica je prišla Šimnova mati domov ter se je vsa trepetajoča od jeze in muke spravila na moža, da spodi sina od hiše. V starem je zakipeč žolč na ženo in jo je ozmerjal. Ona mu je odgovarjala, a njega je žavedla jeza, hotel jo je udariti, ali začela ga je kap in zvalil se je na tla kakor mrtve.

Staremu je otrpnila cela desna stran. Komaj se je gibal. V koči je nastal od strahu mir. Šimen je ustavlil oklice, dokler ga ni poklical sam oče, ki petnajst dni ni z nikomur izpregovoril ter mu dejal, naj zopet napove oklice in se takoj oženi, ker njemu je le še malo dni, a rad bi videl, da se mu obeta potomstvo.

Šimen se je oženil z Ano. Staremu se ni izpolnila njegova želja. Umrl je mesec dni po poroki. Na smrtni postelji je priporočil Ano ženi: "Pogledj jo, saj je bolj mirna kakor angel božji; greh je, da jo črtiš; lahko te zadene božja kazen."

Stara je plakala za svojim možem, a v srcu ji je plamtela mrznja do Ane. A ona revica je molčala in delala, stara pa jo je mučila, se obregala nad njo ter jo brez vzroka kregala. Čez šest mesecev se je Ana počutila blagoslovljeno. Povedala je možu in ga zopet prošila, da reče materi, naj je ne preganja: "Gotovo ni lepo, da se pri tebi pritožujem proti njej, zato ji hočem samo povedati pred teboj."

In rekla ji je: "Mati, vidim, da ti nisem na srcu, povej mi, kaj sem ti zakrivila in mi odpusti!"

A starka, ki ji je Ana vprvič upala kaj reči, je komaj dočakala tega in je zasikala kakor kača: "Ha, izprožila si jezik, psica nesrečna; nemara hočeš tudi mene pokopati, kakor si stárega?"

Ana je izgubila zavest. Mož jo je odnesel na posteljo. Zopet je vstala, a življenje ji je ginilo. Bilo je samo srce, a srca se je treba le dotakniti, da zamrje življenje. Bolnici je bil rojen sin, mali Mate. Vzljubila je svoje dete bolj nego samo sebe, gojila ga in milovala, obsipala ga s poljubi in ga ni puščala iz rok brez solz. Stara se je razveselila svojega vnuka. Hvalila se je, da je popolnoma njej podobna. Jemala ga je materi iz rok, — in ne glede, kako jo s tem ubija, — ga je zibala in mu pevala. Šimen je vse gledal, vse vedel, toda molčal je in pustil, da mu je žena pred očmi ginila. Ona pa se mu ni nikoli potožila, nikoli ga ni pograjala.

Negotuje svoje dete na prsih, je izdihnila kakor ptičica. Pokopali so jo blizu novega zida na pokopališču. Kovača je potrla in postarala ženina smrt. Prve dni je blebel, govoril razne besede proti materi, jemal ji je dete iz naročja in ga vpraševal: "Kje je tvoja mamica, kje?" Naposled ga je stara nagnala, da se je preselil v novo hišo. V samotni daleč od vasi in ljudi je živel človek, hraneč se s svojo tugo.

Na vseh vernih duš dan je prišel ko-

vac z materjo in detetom, da poseti grob svoje žene.

Manda je držala v naročju vnuka in ga mirila, da ne bi plakal.

Vaške žene so se zbrale okrog starke in pomilovale bedno sirotico. Mlade matere so jokale.

Kovač je s prekrizanimi rokami stal pred ženinim grobom kakor med razsipanimi še preostali stolp od nekdanje lepe gradbe.

A dete je plakalo, ihtelo... Obrnilo je glavo protit starki in prožilo svoje male ročice, iskajoč z njimi starkine presahle, ledene grudi.

Pomanjkanja premoga.
Terre Haute, Ind., 29. okt. — Uradno naznanjajo, da ves premog skupaj, ki je nakopičen pri trgovcih s premogom, zadostuje samo še za pet dni.

Father M. Quirk umrl.
Peoria, Ill., 29. okt. — Rev. Father Michael Quirk, izza 24 let duhovnik cerkve sv. Patrica v Ottawi, Ill., je umrl danes tukaj v bolnišnici.

POSOJILA.

Kupite premog in zimske potrebnosti zdaj. Sposodite si denar od nas in ne tarnajte.

POIZVEJTE!

"The Twenty-Payment Plan."
Izplačalo se vam bo! Naš način vam dovoli posojilo denarja po postavnih obrestih, da plačate celo vsoto v dvajsetih mesečnih obrokih. Lahko vrnete nekaj ali celo posojilo koncem vsakega meseca. Obresti računamo le za oni čas, ko je denar pri vas.

\$2.00 se plača mesečno od \$40.
\$2.50 se plača mesečno od \$50.
\$5.00 se plača mesečno od \$100.

Pridite, da vam pojasnimo "The Twenty-Payment Plan." Mi imamo postavno dovoljenje od države Illinois in smo pod nadzorstvom države, da se lahko jamči pošteno poslovanje vsakemu.

Posojujemo na pohoštvo, klavirje, viktrole, živino in razno drugo blago, katerega ne premaknemo.

Pridite, pišite ali telefonajte nam.
STATE LOAN COMPANY,
(Not Inc.)
403 Joliet National Bank Bldg.
4th Floor :: Chicago Phone 154.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

Marko Belaich, Slovenske Gospodinje

DALMATINSKI BILLIARDS AND POOL ROOM
Mehke pijače in smodke.

205 Indiana St. :: Joliet, Illinois.

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerije

IN KRANJSKE KLOBASE

Istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso v vse druge pedmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam. Spoštovanjem

John N. Pasdertz
Chicago tel. 2917.

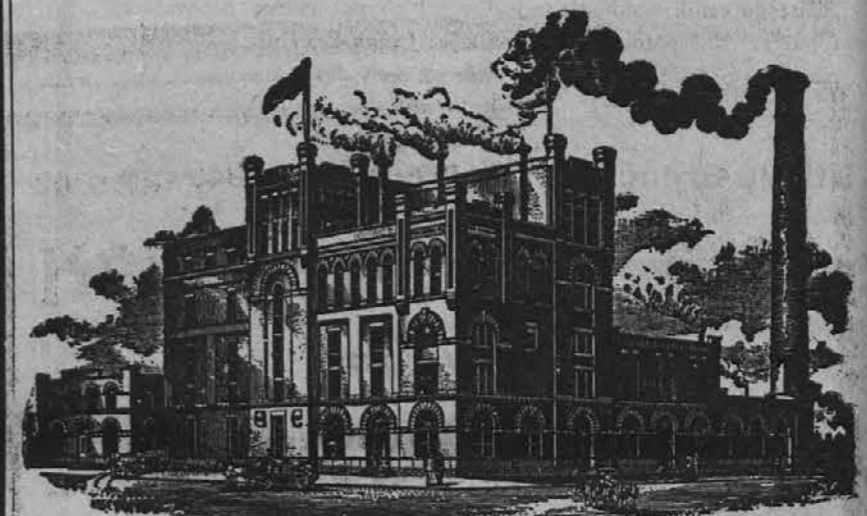
Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olj in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskih papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 92

120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

Fred Lehring Brewing Co.
JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. .... Both Telephones 26. .... JOLIET, ILLINOIS

VARČUJTE!

Pri nas imamo zdaj posebnega inštruktorja, ki daje nasvete kako se more varčevati, pa tudi kako so zamore varčevati.

"WEAR-EVER"

Aluminum posodje za kuhinjsko rabo je na. boljše in najcenejše

\$2.00 vreden 5 quart Aluminum lonc ki ga lahko rabite za vsaj to stvar zdej samo \$1.36

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Robt. Meers,

PHONES
175
176

203-205 Jefferson Street, Joliet

Naročite zaboj steklenic

novoga piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405

S. Bluff St., Joliet, Ill.